

อุบายฝึกจิต

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรื่องนี้เราเห็นมานานแล้ว แล้วเรารู้มานานแล้ว เพราะเขาพยายามส่งคนมาหาเรา ก่อนหน้านี้เยอะมากให้มีความเห็นคล้อยตามกันไป เพราะว่าเราอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะมา อยู่กับหลวงตามา อยู่กับครูบาอาจารย์มา มันต้องย้อนกลับมาเรื่องของพระก่อน

เรื่องของพระตั้งแต่สมัยหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ โนน แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมามันมีมุมมองอย่างไร แล้วสมเด็จพระสังฆราช ท่านเป็นสังฆราช ท่านถามว่าไอ้พระปฏิบัติความวาสีจะปกครองกันเองหรือ หลวงตาท่านพูดเองที่วัดป่าสาละวันไง บอกว่าพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ปฏิบัติปกครองอย่างนี้ก็เหมาะสมอยู่แล้ว ไม่คิดจะแยกตัวออกมาหรอก ไม่คิดจะแยกตัวออกมาเป็นอรัญวาสี ความวาสี

อรัญวาสี ความวาสี ที่ว่า ปริยัติ ปฏิบัติ แต่เดิมมันมีตั้งแต่สมัยอยุธยาแล้ว พอสุดท้าย ทางฝ่ายปฏิบัติมันน้อยลงๆ เขาถึงยุบรวมกัน ให้เป็นการปกครองโดยเถรสมาคม ใที่นั่นพอมันมีความเห็นอย่างนี้ นี่พูดถึงตั้งแต่สมัยอยุธยามานะ แล้วพออยุธยาสมัยเรากู้ชาติกัน ตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากเห็นใหม่ ยึดแผ่นดินนี้มาเพื่อถวายพุทธศาสนาเห็นใหม่ แล้วคุณสมเด็จฯ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเห็นใหม่ ถวายพุทธบูชาด้วยแผ่นดิน แล้วนี่มันก็มีหลายก๊ก หลายเหล่า มันมีอะไรกันมา

แผ่นดินไทยเรามันหลายร้อยปีมานี้ มันก็มีอะไรมาบ้าง นี่พอมันเรื่อยมาๆ มันก็แบบว่าคนปฏิบัติ มันน้อยลงไป แล้วก็มาถึงพระจอมเกล้ามาแยก เขาว่าแยก แต่ความจริงไม่ใช่ เรียบอกว่าพระจอมเกล้า เป็นลูกของพระเลิศเกล้าไช้ใหม่ พระเลิศเกล้าท่านเป็นกษัตริย์ การบวชของลูกกษัตริย์ นี่มันต้องบวชแบบ โอ้โฮ สุดยอดเลยไช้ใหม่ แล้วเขาไม่ได้สึก

ถ้าสึกออกมามันแยไช้ใหม่ บวชไ้วันนะ กษัตริย์บวชลูกชายในแผ่นดินไทยนี้ พระต้องสุดยอดที่ สุดไช้ใหม่ แล้วลูกต้องใหม่ ลูกต้อง พอบวชเสร็จแล้ว ท่านได้สึกขาลาเพศ

ใหม่ ท่านไม่ได้ศึกษาลาเพศ แต่พอศึกษาแล้วมาปฏิบัติ มาปฏิบัติแล้ว ทำไมพระเจ้าปฏิบัติกันหละหลวมอย่างนั้นไง เขาพยายามจะพิศตัวเองให้มั่นคงขึ้นมา ทำดีขึ้นมา แต่ก็มีคนเห็นตามด้วยๆ บอกว่าเป็นสังฆเภทใหม่ ไม่เป็นหรอก

สังฆเภทหมายถึงว่า สังคมที่มั่นคงดีงาม แล้วพุดให้มันแตกแยก แต่สังคมมันเสื่อมทราม เราจะปฏิบัติตัวเราให้มันดีขึ้น มันจะเป็นอะไร มันก็ไม่มีอะไรเลย นี่เราจะทำความให้เห็นที่ว่า มุมมองมา พอมุมมองมาอย่างนี้ปีบนี้ พอปฏิบัติไปแล้วท่านต้องมีภาระ ท่านต้องสึกออกไปเห็นใหม่ ประสาเราว่าพระจอมเกล้าท่านไม่ได้ปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ว้างั้นเลย เพียงแต่ท่านทำให้พระเราเข้าใกล้ธรรมวินัย

พอสุดท้ายแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านมาปฏิบัติของท่านแล้วท่านพยายามทำของท่าน จนสังคมเชื่อถือศรัทธาขึ้นมา พอสังคมเชื่อถือศรัทธาขึ้นมา แนวปฏิบัติก็มีคนเข้ามาศึกษามากเห็นใหม่ มันก็มีไอ้พวกนี้มา พวกอกิธรรม พวกนามรูปอะไรนี้เข้ามาทีหลังไง ทีนี้เราจะบอกว่าหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ นี่เป็นพระอรหันต์ เหมือนพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วไซ้ใหม่ ท่านมาสั่งสอนเห็นใหม่ ผู้รู้จริงสั่งสอน กับผู้ที่จำตำรามาสั่งสอนเห็นใหม่ มันแตกต่างกันละ พอมันแตกต่างกันนี้ แนวทางปฏิบัติมันก็เลยมีอย่างนี้

อย่างในฝ่ายอกิธรรมเขาก็บอกเลย กิ่งพุทธกาลไม่มีพระอรหันต์ ไม่มีหมดเลย ไม่มีแล้วจะสอนทำไม ทีนี้การปฏิบัติของเขานี้มันพุดทฤษฎีเห็นใหม่ ที่เขาบอกว่า ทีแรกก็ว่าทำไมเขาพุดละเอียดมาก พุดชัดเจนมาก เราฟังแล้วไม่ละเอียดตรงไหนเลย เพราะเขาไปพุดทฤษฎีไง อารมณ์นี้เป็นอารมณ์นี้ เป็นอย่างนี้ อารมณ์นี้เป็นอย่างนี้ไง ค่าของเงินเป็นอย่างนี้ๆ แต่ในกระเป๋าไม่มีดั่งค์เลย แต่กูรู้ค่าของเงินหมดเลย แต่ในกระเป๋าเราไม่มีเงินเลย เราไม่เห็นความละเอียดตรงไหนเลย ไม่เคยเห็นเลย

แล้วพอเราพุดอยู่คำหนึ่ง ตอนเขาบอกว่าสติไม่ต้องฝึกนี้ เราบอกว่าเป็นไปไม่ได้ โดยพื้นฐานเลยโดยบาลีเลย สติต้องการทุกเมื่อทุกสถาน เพราะสตินี้สำคัญมาก ถ้ามีสติปีบพวกเราจะทำได้หมดเลย คูสิหลวงตาเวลาท่านเทศน์นะ ท่านบอกเลยนะ บอกว่าเดินจงกรมถ้าไม่มีสตินะ ท่านพุดเปรียบสุนัขเลย สุนัขมี ๔ ขา มันวิ่งไปวิ่งมาด้วย แล้วนี่บอกสติไม่ต้องฝึก อันนั้นเรอบอกว่าเป็นไปไม่ได้ เพราะเวลาเราพุดเราจะมีเหตุผล เพราะมีสติมหาสติ สติอัตโนมัติ ถ้าสติไม่ต้องฝึก แล้วสติมันแตกต่างกันอย่างไร สติมันแตกต่างกัน

อย่างไรตอบไม่ได้ พอตอบไม่ได้เขาก็ว่าของเขาไป เราก็หยุดของเราไว้ เขารู้แล้ว เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเอาตรงไหน เอาความจริงใจ สะอึกเลย

ทีนี้เขาก็ส่งคนมาแล้วพยายามจะสมาน ที่ใครๆ มหาหรานี่ เขาต้องการแค่คำเดียวกันเท่านั้น “เออ เหมือนกัน” เขาต้องการแค่นี้ แค่ว่า เออ หรือเหมือนกันเท่านั้นละ แต่เราก็เฉย เฉย เฉยมาเรื่อยๆ ไม่ค่อยพูดเท่าไร จนมาเห็นสุดท้ายนี้พอถึงว่ามันสูงงอมแล้วไง สูงงอมหมายถึงว่าเวลาเขาพูด เขาอธิบายถึงทางวิชาการนี่เขาอธิบายได้หมดคนละ แต่เขาอธิบายข้อเท็จจริงอธิบายไม่ได้ เวลาเขาพูดที่คนบอกว่าละเอียดมาก ที่ว่าละเอียดมากนี่ละเอียดมากมันพูดทางวิชาการ แต่พอมาพูดถึงข้อเท็จจริง จิตส่งออกไม่ได้ เป็นไปได้อย่างไร

โดยธรรมชาติของพลังงานมันคลายตัวตลอด โดยธรรมชาติของความคิด ธาตุรู้ ธาตุคิดนี่มันต้องคลายตัวตลอดเวลา มันคลายตัว จิตมันส่งออกโดยธรรมชาติของมันอยู่แล้ว โดยที่เอ็งจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ จิตมันส่งออกมันคลายตัวออกเป็นธรรมดา ความร้อนมันคลายตัวตลอด ไม่มีความร้อนไหนที่มันคงที่ ไม่มี พอเอาข้อเท็จจริงมันก็พูดไม่เป็น แล้วบอกว่าสิ่งที่ส่งออก คือสัญญาอารมณ์ต่างหาก สัญญาอารมณ์คือความคิด ความคิดมันเกิดบนอะไร ถ้าไม่มีต้นขั้วความคิดเกิดจากอะไร ไม่ได้ เห็นไหม นี่ไปบอกว่าฉลาด ว่างตายห่า ตักตัวเองใจ ฆ่าตัวเองใจ

พอเราพูดออกไป มันเลยกลายเป็นประเด็นขึ้นมาให้เขาค้นหา แต่ก่อนที่เรายังไม่พูด ตรงนี้ยังไม่ออก พอเราพูดตรงนี้ปั๊บ ทุกคนเริ่มมาค้นคว้าแล้ว คือเขาพูดนี้โดยข้อเท็จจริงแล้วเขาไม่รู้อะไรเลย เพราะโดยพื้นฐานนี้ คนภาวนาเป็นหรือคนทำงานเป็นนี้แค่ทำงานก็รู้แล้วว่าทำงานถูกหรือทำงานผิด คนทำงานเป็นนี้ มองคนทำงานด้วยกันทีเดียว ก็รู้ว่าคนนี้ทำงานเป็นหรือเปล่า นักภาวนานี่ ฟังคำเดียวเท่านั้นล่ะรู้หมดเลย แต่จะพูดเมื่อไรเท่านั้นเอง แล้วพอพูดแล้ว มันจะเหมือนกันหมด ทุกอย่างต้องเหมือนกันหมด อ้างว่าเหมือนกันหมดเลย

แล้วมันก็อย่างนี้ก็เอาโลกมาบังคับไง ศาสนสัมพันธ์ พระจะทะเลาะกัน ใครไปทะเลาะกับมึง ไม่มีใครทะเลาะกับใครหรอก บอกว่าพระจะทะเลาะกัน มันพูดอะไรไป แล้วมันจะกระเทือนกัน ไม่มีความจำเป็น เอาความถูกต้องสิ ถ้าไม่มีตรงนี้ เมื่อก่อนมันพูดไปนี่ มันสงสารพวกโยมนี่ต่างหาก ก่อนหน้านั้นนะ เหตุการณ์มันไม่ชัดเวลาเขาเขียน

เราดูออกหมด ดูออกอย่างที่ว่าเนีย เพราะฝ่ายที่ปฏิบัติไม่ได้ มันก็มีความลังเล พอลังเล แล้วก็บอกว่า กิ่งพุทธกาลแล้วจะไม่มีมรรคไม่มีผล เขาพูดอย่างนั้นตลอดนะ

ทีนี้ในกรรมฐานเราครูบาอาจารย์เรา ถ้ากิ่งพุทธกาลจะไม่มีมรรคมีผล พระศรีอริยเมตไตรยเกิดไม่ได้ พระศรีอริยเมตไตรยนี้เห็นใหม่ ศาสนานี้ ๕,๐๐๐ ปี หมดศาสนาอีก ๕,๐๐๐ ปี แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะตรัสรู้อีก ถ้ากิ่งพุทธกาลคือ ๒,๕๐๐ แล้วไม่มีพระอรหันต์ แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้อะไร เพราะ ๒,๕๐๐ ปีก็ยังไม่ได้ใช้ใหม่ แล้ว ๕,๐๐๐ ปี จะมีได้อย่างไร แล้วอนาคตวงศ์จะมีได้อย่างไร

แต่ธรรมของพระพุทธเจ้าบอกว่าอกาลโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ความทุกข์คือความทุกข์ ความสุขคือความสุข จะเป็นอย่างไรตลอดไป แล้วจะเอาเวลาที่ไหนมาปิดกันล่ะ มันปิดกันตรงไหนรู้ใหม่ ปิดกันแบบว่าพระกรรมฐาน คือการปฏิบัติเรานี้ พระอรหันต์ไม่มีเป็นไปไม่ได้ แล้วมรรคผลก็มีเพราะมันกิ่งพุทธกาลแล้ว

โยม : อันนี้ของเดิมมาจากในตำราใช้ใหม่

หลวงพ่ : ใช่ เขาอ้างว่าอยู่ในพระไตรปิฎก เขาอ้างบาลี อ้างว่าพระพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ ใช่ เขาอ้าง พระไตรปิฎกนี้มันอยู่ที่คนอ้าง พระไตรปิฎกในตู้เดียวกันนี้แหละ ถ้าคนนั้นเห็นใหม่เขาบอกว่านรก สวรรค์ไม่มี ของเขาที่เขาสอนกันว่านรกสวรรค์ไม่มี สวรรค์ในอนนรกในใจ

แต่ของพวกเรา ของครูบาอาจารย์เรานี้ ไม่ใช่ของพวกเราหรอก ของครูบาอาจารย์ที่ท่านทำจริงนี่ เพราะในพระไตรปิฎกเยอะเยอะไปหมดเลย เรื่องเทวดามาฟังเทศน์ พระพุทธเจ้า แล้วพอปฏิบัติแล้วนี่เราบอกว่าเราปฏิบัติเราเห็นอะไรเนีย เขาบอกว่าอันนี้หลงผิดหมด หลงผิดตรงไหนรู้ใหม่ นั่นนะจุดตายเลยล่ะ จุดตายที่พุทธโชนี่ล่ะ สมณะนี่ล่ะ ทำให้เกิดนิमित เขาบอกว่าไอ้พวกสมณะนี่ตัวร้ายมาก ไอ้พุทธโชนี่ร้ายมากเลย แต่ความจริงของเรานี้พุทธโชนี่พระพุทธเจ้า พุทธโชนี่คือพุทธะ

โดยสมัยก่อนนี่นะ สมัยหลวงปู่มันยังไม่มีใครรู้จัก เขาสอนพุทธโชนี่กันทั้งนั้นล่ะ แต่เขาบอกพุทธโชนี่จะเป็นสมณะ พอสมณะจะเกิดนิमित เกิดสมณะจะไม่วิปัสสนา เพราะคนเขาไปคิดกันตรงนั้นปั๊บ คำสอนเขาถึงแยกออกไปว่าใช้ปัญญา แล้วปัญญาของใคร นิพพานสงบเย็นนะ ภูบอกว่าควายนะมันกินหญ้า กินหญ้าเสร็จมันแช่น้ำ มันเย็นสบาย

มากมาย สงบเย็น คำว่าสงบเย็นนั้นใครตีความ ตีความว่าอย่างไรคือสงบเย็น นี่ไงเขาก็ใช้ปัญหาของเขาไง ถ้านิพพานคือความสงบเย็นคือควายนอนแช่น้ำ เขาก็ตีความธรรมะนิพพานออกไป เพราะความสงบเย็นมันรับรู้ได้ใช่ไหม ควายนอนกินหญ้าอิ่มแล้วมันก็นอนแช่น้ำ มันเคี้ยวเอื้องของมัน นี่ความสงบเย็นใหม่ สงบของมัน เพราะอะไร เพราะมันเคี้ยวหญ้า

คือเราจะบอกว่า ความคิดอย่างนี้เราคิดเองได้เราตรึกได้ แต่เราตรึกถึงนิพพานไม่ได้ ในเมื่อเราอ่านแล้วเราก็ใช้ปัญหาของเราเนี่ย เราจะเน้นกลับมาที่คำว่าใช้ปัญหานิพพานคือความสงบเย็น นิพพานคือความสงบเย็นนี้ มันปัญหาของใคร มันเป็นโลกียปัญหาไง คือปัญหาสามัญสำนึก ที่เรตีความพระพุทธศาสนากันไป เพราะศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่เขาไม่รู้วงรอบเหมือนครูบาอาจารย์เราไง ถ้าววงรอบของครูบาอาจารย์เราก็มีสุดมยปัญญา ปัญญาการศึกษาเล่าเรียน จินตามยปัญญา ปัญญาในทางวิทยาศาสตร์ ปัญญาที่จิตสงบแล้วมันจินตนาการเห็นใหม่

ไอน์สไตน์บอกว่า จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ คนที่ไม่กล้าจินตนาการ คนที่ไม่กล้าคิดนอกกรอบ มันจะออกจากกรอบความคิดของตัวเองไม่ได้เลย ไอน์สไตน์บอกว่า จินตนาการสำคัญกว่าความรู้ เพราะเขามีจินตนาการของเขา เขามีการทดสอบของเขา เขาถึงค้นคว้าทางทฤษฎีสัมพัทธ์ทฤษฎีวิทยาศาสตร์ขึ้นมา ให้พวกเราใช้ประโยชน์ได้มหาศาลเลย เพราะอะไร เพราะเขาใช้จินตนาการของเขาเป็นตัวนำ

ภาวนามยปัญญา นี่ปัญญาของพระพุทธเจ้า มันตัวนี้ต่างหากที่ว่า ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอันนี้มันลึกซึ้งกว่าจินตามยปัญญา อีกหลายร้อยหลายพันเท่า จินตามยปัญญาจะเกิดขึ้นมาได้ ถ้าไม่มีสมณะจินตามยปัญญาเกิดขึ้นมาไม่ได้เลย นี่ไงสมณะ พุทธโธๆ สมณะๆ มันไม่มีประโยชน์ พวกโยมมานั่งกันอยู่นี่นะ ถ้าพวกโยมไม่มีตั้งค์ ไม่สามารถหาเงินซื้อรถ หาเงินเติมน้ำมันมา โยมจะมานั่งกันอยู่อย่างนี้ไม่ได้เลยที่มาอยู่นี่ได้เพราะมีรถมา จะมีปัญญาขึ้นมาได้ ถ้าไม่มีสมาธิเป็นตัวนำนะ มันจะเป็นโลกียปัญญา คือปัญหาที่ว่านิพพานสงบเย็นแบบควายนอนกินหญ้าไป เพราะมันจินตนาการได้ มันคิดได้ตามนั้นเห็นใหม่

เราจะย้อนกลับไปในพระไตรปิฎกไป ว่าพระไตรปิฎกนั้นต้องพุทธพจน์ พุทธพจน์นะ อู๋ พุทธพจน์ถูกราบทุกวันเลยละ แต่กูไม่กราบคนพูดพุทธพจน์ ไอ้คนอ้างพุทธ

พจนันคนไม่รู้ นี่เขาบอกเห็นไหม เวลาเขาพูดในเว็บนะ จะเชื่อไอ้พระสมมุติองค์นั้น หรือจะเชื่อพระพุทธเจ้า จะเชื่อพระสมมุติองค์นั้นหรือจะเชื่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้า มิ่งกับพระพุทธเจ้าองค์เดียวกันหรือเปล่า

โยม : ผมว่าคนที่เชื่อตามเขาเป็นคน ไม่ได้ศึกษา จริงๆ แบบถ้าพูดแค่ในแง่ปรีชา ที่จริงมันก็กระโดดข้ามไปข้ามมา ต่อกันไม่ติดอยู่แล้ว

หลวงพ่ : มันต่อกันไม่ติด มันเป็นกระแสเห็นไหม กระแสสังคม เวลากระแสมัน เกิดขึ้นมาแล้ว พอกระแสสังคม เพราะอะไร ต้องพูดตรงนี้ก่อน ตรงนี้เหตุที่มันเกิดเพราะ อะไร เพราะแบบว่า ถ้าพูดถึงการประพฤติปฏิบัติของเราเนี่ย มันปฏิบัติได้ยาก พอปฏิบัติ ได้ยากใช่ไหม คนปฏิบัติมาแล้วเนี่ย มันจะเจียนอยู่เจียนตายก็ยังไม่ได้ใช่ไหม

แต่ถ้าเสนอแนวทางที่ง่ายขึ้นมาละ นี้พอเสนอขึ้นมาแล้ว เขาต้องการันตีว่ามัน ได้ผลจริงหรือเปล่า พอได้ผลจริงหรือเปล่านั้น เขาก็สร้างทฤษฎีขึ้นมาเห็นไหม เสียตาย คนตายไม่รู้ กูบอกเสียตายคนตายไปแล้ว มันไม่ได้เห็นความชั่วของมิ่งต่างหากละ พอ มันเอาตรงนี้ขึ้นมา เอามาเป็นประเด็นขึ้น ชักนำขึ้นมาใช่ไหม เสียตายคนตายไม่ได้อ่าน เสียตายคนตายไม่ได้เห็นว่ามิ่งจะหน้าแตก มิ่งจะโดนฉีกหน้า

แล้วพอมันมีประเด็นขึ้นมา มันเหมือนพรรคการเมืองเดี๋ยวนี้เลย พรรคการเมือง เห็นไหมเขาจะคุมสื่อ เขาจะพูดอยู่ข้างเดียวเห็นไหม ไม่ให้มีใครโต้แย้งเห็นไหม แล้ว เว็บไซด์มิ่งนี้ใครจะออกอะไรได้ละ เว็บไซด์นี้ของมิ่งลองออกไปสิ กระเด็นหมดละ ถ้า คนจริงเห็นไหม ฆมมฺสากจฺฉา เอตมฺมจฺกลมฺตฺตมฺม เห็นไหม ยิ่งการสนทนาธรรมมาก เท่าไหร่ ปัญญาเราจะได้แตกฉานมากขึ้นเท่านั้น

แล้วสนทนาธรรมนี้เนาะ เวลาครูบาอาจารย์เรา เวลาหลวงปู่มัน เวลาพระที่ออกมา จากป่าเห็นไหม วิทยานิพนธ์นะ เราเข้าไปในป่าในเขา เราใช้ชีวิตของเรา เราใช้ ประสบการณ์ของเราทั้งหมดเลยปฏิบัติมา แล้วเรามาคุยกัน เอามาเปิดเผยกัน ยิ่งคน ปฏิบัติมาเท่าไรก็เอาสิ่งนี้มาคุยกัน แล้วคุยกันนี้พระปฏิบัติเราเนาะ พระป่าเรา ยิ่งใครไป ปฏิบัติเห็นไหม

นี่หลวงตาท่านพูดประจำ มีพระ ๒ องค์ปฏิบัติด้วยกัน พระองค์หนึ่งอยู่ไม่ได้เลย นะ เพราะที่นั่นพอดีบังเอิญนะ โทษนะ มันเป็นเรื่องจริง มีผู้หญิงมันท้อง ท้องแล้วขึ้นไป

เก็บผลไม้ แล้วมันตกลงมาตายคาที่องนี้ พอเวลาตายไปแล้วเขาก็เป็นเปรตอยู่ที่นั่น เขาก็มาลวนลามพระ พอพระองค์แรกเห็นใหม่ นึกกันว่า ๓ วัน จะเปลี่ยนที่กันไง พอคืนที่ ๒ มาแล้ว บอกทำไม บอกไม่ไหว ไม่ไหว ทำไมเอ็งไม่ไหว ก็อธิบายให้ฟัง ไอ้พระที่ยังไม่โดนบอกไม่เชื่อใจ ก็ไปอยู่ที่เดิม โคนเหมือนกัน

นี่พิสูจน์ให้เห็นใหม่ ทีนี้ผู้ที่ปฏิบัติมา เขาไปปฏิบัติมา เวลาเขามาคุยกันเห็นใหม่ สิ่งนี้เขาพิสูจน์กันได้ เขาเอามาคุยกันนะ ธรรมสภาจณา เอตมมจกตมตตม เห็นใหม่ การสนทนาธรรม ยิ่งสนทนาธรรมเท่าไรนะ ประสบการณ์ของใคร ใครเคยไปที่ไหนแล้ว ปฏิบัติขึ้นมาแล้วที่ไหนดี

อย่างเช่นหลวงปู่ฝั้น ไปอยู่เชียงใหม่ หลวงปู่มั่นมารับหลวงปู่ฝั้นไปอยู่ พอหลวงปู่ฝั้นไปอยู่ก็คิด ก็พระหนุ่มเนอะ ไอ้ วัดที่โน่นดีกว่า ภูเขาภูคนั้นน่าอยู่กว่า ไอ้โฮ ที่นั่นบรรยากาศมันจะดีมาก เข้าขึ้นมา ไปไหน ที่นี้ดีที่สุด ที่ไหนก็ไม่ดีเท่าที่นี้ ไม่ให้ไป หลวงปู่ฝั้นท่านก็พิจารณาของท่านเรื่อยๆ สุดท้ายมันลงพื้ อ้วย สว่างหมดเลย

หลวงตาเล่านะ แล้วหลวงปู่ฝั้นท่านก็มาเก็บบริวาร เพราะพระเรานี้จะเคารพครูบาอาจารย์มาก ก็จะเอาบริวารลงมาที่ศาลาไง พอมาถึงจะมาเปิดกุฏิ ท่านยื่นขวางเลย เห็นหรือยัง ที่ไหนดี ที่ไหนดี ดิตรงนี้เห็นใหม่ มันคืออยู่กลางหัวใจ เพราะสว่างโพลงหมดเลย นั่นละ ได้ขึ้นตอนเลย พอเสร็จแล้วท่านก็ให้ออกวิเวกเลย คือประสาเราว่าถ้ามันกำลังได้เสียอยู่ที่นี่ เห็นใหม่ การสนทนาธรรม แล้วพูดถึงว่าเขาปิดตายเลย ไม่ให้เลย แล้วเขาใช้กระแสอย่างนั้นเห็นใหม่ แล้วมันไม่มีคนมาท้วงติงด้วย เพราะการท้วงติงเขาจะบอกว่า มันทุกคนจะศาสนสัมพันธ์ ศาสนาสัมพันธ์กัน ศาสนาอย่ามีความโต้แย้งกัน

ไอ้เรื่องโต้แย้งกัน เวลาพระพุทธเจ้าบัญญัติธรรมวินัยนะ ในปริยัติเห็นใหม่ ธรรมวินัยนี้บัญญัติขึ้นมาเพื่อข่มจีไอ้พวกหน้าด่าน ไอ้พวกที่ทำให้สังคมลำบากเห็นใหม่ ให้พวกที่อยู่ด้วยความสุข ไอ้พวกที่แบบว่ามีความละเอียดอยู่ด้วยความสุข เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ยังไม่ศรัทธาให้ศรัทธา ผู้ศรัทธาแล้วให้มั่นคงในศาสนา เพื่อผู้ปฏิบัติให้เข้าถึง พระพุทธเจ้าบัญญัติธรรมวินัยไว้เพื่อเหตุนี้ แล้วทำไมจะมาคุยกันไม่ได้ แต่เขาก็ไม่ให้พูดเห็นใหม่ ถ้าใครพูดอะไรก็ได้โต้แย้ง ต้องถูกหมด ถูกหมด แล้วก็เอาตรงนี้

เราจะบอกว่าเราคูมานานแล้ว เราบอกว่าประสาเรานะ มันไปไม่ได้หรอก ไปไม่ได้ตรงไหนรู้ใหม่ เพราะคำพูด มันเป็นคำพูดที่รัดคอตัวเองทุกคำเลย ปฏิบัติลัดสั้น

พุทโธไม่ได้ผล ทุกอย่างไม่ได้ผล ตอนนี่ผลเอามาสิ ผลเอามา พอผลเอามาปั๊บ มันก็เอาสิ ปฏิบัติแล้วๆ พวกนี้เป็นพวกที่ไว้ใจได้ บัญญัติเขาไว้ใจได้เชื่อใจได้ คือโศคานั่นของเขา นะ คนนี้ไว้ใจได้แล้ว คนนี้สอนได้แล้ว อ้าวก็ลัดสั้น พอลัดสั้นก็ต้องมีผลใช้ไหม แล้วถ้าไม่มีผลจะเอาผลอะไรมาให้มึง กูก็ต้องบัญญัติขึ้นใหม่ว่าไอ้พวกนี้ดีแล้ว แล้วโทษนะ แล้วมึงจริงหรือเปล่า ทำไมเราต้องไปคุยบอกว่าเราเป็นคนดีละ

โยม : ก็เห็นหลายคนที่เขารับรองนี่ เป็นฆราวาส รับรองว่าบรรลุโศคา โศคา ก็เคยเห็นอยู่หลายคน แต่ว่าเท่าที่สังเกตนี่ก็คือแบบว่า จากคนที่ว่าตอนเป็นปุถุชนธรรมดา เหมือนแบบว่าไม่ก้าวร้าว อ่อนน้อม พอเป็นโศคาแล้วก้าวร้าว ถากถาง ขี้โมโห ค่าคนเก่ง ใครพูดแบบแย้งไม่ได้ โกรธหมด ว่าหมด

หลวงพ่ : นั่นถึงว่าแปลกเห็นใหม่ มันขัดแย้งกัน แล้วทำไมขัดแย้งกันนี้ พูดถึงอันนี้ กรณีของเขานะ แต่ถ้ากรณีของพวกเราปฏิบัติ นี่เราจะออกตัวไว้ก่อน เวลาพวกเราปฏิบัติ นี่นะ เวลาพวกปฏิบัตินี้ จิตของพวกเรานี้จะนะ ผ้าสีผ้าที่สกปรก จะมีฝุ่นอะไรลงไปข้างมัน ก็ไม่เป็นไรนะ จิตพวกเรานี้จะเหมือนกับผ้าจีร์วีไว้เช็ดเท้า ถ้าทำมันสกปรกเช็ดไปที่ ผ้าจีร์วีแล้วทำสะอาดขึ้น แต่ผ้านี้สกปรกใช้ใหม่ ความคิดพวกเรานี้สกปรก พอเราพยายามเอาผ้าจีร์วีนี้ไปซัก ผ้าจีร์วีก็สะอาดขึ้นมา พอเราไปเช็ดเท้า จะเห็นผ้าจีร์วีนั้น สะอาดหรือสกปรก จิตของผู้ที่ปฏิบัตินี้ะ เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้วมันดีขึ้นเหมือนผ้าขาว ความสกปรกนั้นจะเห็นได้ชัดเจน

จิตของเรานี้เขาเรียกขวนะ สิ่งต่างๆ นี้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย อายตนะนี้มันกระทบ เร็ว ฉะนั้นพระปฏิบัติเรานี้ถึงไม่ให้คลุกคลีกันมาก ไม่ให้อะไรมาก เพราะมันกระทบกันได้ อันนี้พูดถึงโดยข้อเท็จจริงนะ แต่เนี่ย ไอ้สิ่งที่ว่า เขามาโมโหมาอะไรต่างๆ นี้ ไอ้ อย่างนี้มันอีกกรณีหนึ่ง เพราะกรณีอย่างนี้ โธ่ หลวงปู่มันนะ หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง หลวงปู่มันเวลาท่านเทศน์ ไอ้โฮ ไปหมดเลยเหมือนกัน เทศน์นี้ไปหมดเลย กระโถน อันหนึ่งนะ ปัง ปัดทีเดียวกระโถนกระเด็นเลย พอกระโถนกระเด็นไปบอก อ้าวไม่ได้ เทศน์ให้กระโถนฟังนะ เทศน์ให้พระฟัง กระโถนมันกระเด็นไปเลย แล้วพระนี่กระเด็น ไปหรือเปล่า กิเลสนี้กระเด็นไปจากพระใหม่ ขนาดปัดกระโถนกระเด็นไปแล้วนะ ยัง เป็นมุกได้เลย หลวงปู่มันนะ

จะบอกว่าพระต้องเป็นแบบพระพุทธรูป ไม่ใช่ชะโวก๊วย พระพุทธรูปนั้นนะ พระสมมุติเขาหล่อขึ้นมาไว้กราบ สมมุติเป็นพระพุทธรเจ้าชะโวก๊วย พระจริงๆ มีชีวิตนะมีง อันนี้อันหนึ่ง ถ้าเรามองกันแค่นี้ละ เรามองเป็นกิริยา แต่ความจริงต้องฟังเนื้อหาสาระจากการพูดนั้น เนื้อหาสาระที่พูดออกมา จริงคือจริง ปลอมคือปลอม ปลอมขนาดไหน จะหลบเร้นขนาดไหนก็ปลอม แต่ถ้าจริงนะจะหลบขนาดไหนก็จริง ฉะนั้นเวลาเราบอกคำพูดของเขาที่ว่า คำว่ารัศคอกของเขานี้เห็นใหม่ เขาพูดอย่างนี้ไงลัดสั้นๆ ความจริงลัดสั้นนะ ผู้ปฏิบัติรู้ได้จริง ความเป็นลัดสั้นนะ มันจีปาภิญญานี้มันได้ คนที่มีอำนาจวาสนามา พระพาหิยะฟังพระพุทธเจ้าคนเดียว “เธอจงมองโลกนี้สักแต่ว่า แล้วกลับมาถอนอรรถานุกฎฐิ”

ไอ้คำวามองว่าสักแต่ว่าๆ นี้ พวกเราเคลมกินกันเป็นปรตหมดเลย ฆูนก็สักแต่ว่า นี่ก็สักแต่ว่า สักแต่ว่าสิ มันก็เหมือนไก่ เวลามันเห็นพรานมามันก็วิ่งเอาหัวซุกใบไม้เลยนะ ไม่มีใครเห็นกู มันเอาหัวซุกใบไม้ไ้แล้วคนจะเห็นมันใหม่ละ ก็ตัวมันโผล่อยู่ที่นี่ แม่งก็จับไปเลย นี่ก็เหมือนกัน สักแต่ว่า สักแต่ว่า ปฏิบัติก็สักแต่ว่า แล้วมีงละ มีงทุกข์ใหม่ “เธอจงมองโลกนี้สักแต่ว่า แล้วกลับมาถอนไอ้คนที่รู้ว่าสักแต่ว่า” เราเห็นเขาก็สักแต่ว่า แล้วมีงเป็นสักแต่ว่าจริงหรือเปล่า มีงทุกข์หรือเปล่า ตรงนี้ไงสมณะ

ถ้าจิตเราสงบ เราเห็นอะไรทุกอย่าง เราจะมองทุกอย่างนี้สักแต่ว่าเลย สักแต่ว่าเรื่องของเขา เห็นใหม่ที่เขาพูดว่า ไม่ใช่ตัวกู ไม่ใช่ของกู แล้วใครพูดละ ใครพูด ไม่ใช่ตัวกู ไม่ใช่ของกูก็คือกู ก็กูพูด “เธอจงมองโลกนี้สักแต่ว่า” พระพาหิยะฟังทีเดียวเป็นพระอรหันต์เลยนะ แต่คำวอย่างนี้ คำว่าพระอรหันต์ปั๊บนี ก็ย้อนกลับไปถามพระพุทธเจ้าว่าทำไมเป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้าก็ย้อนอดีตเลยว่ เขาเคยภาวนามา เขาเคยสมบุกสมบันมามหาศาลเลย คนที่จะเป็นอย่างนั้น มันคือพันธุกรรมทางจิต จิตนี้ถ้ามันได้สร้างพันธุกรรมสิ่งที่ดีมา มันลงที่ไหนมันจะดีไปหมด จิตของเราเนี่ยะ ไอ้โฮ ทำแต่สร้างบาปอกุศลมานะ อู้สูย เปิดธรรมะนี้กรอกเข้า ๒ รุหุเลยนะ มันยังไม่ฟังเลย พันธุกรรมทางจิตเขาดี พอมีสิ่งใดปั๊บนีมันจะย้อนกลับมาเป็นประโยชน์กับเขาหมด แต่พันธุกรรมทางจิตเราไม่ดีนี่ กอดพระพุทธเจ้าไว้เลยนี้ พระพุทธเจ้านี้อาจารย์ของเรา อาจารย์เราละ แต่ใจกูแม่งมันจะไปเที่ยวป่า มันจะวิ่งไปไกลเลย

ยากง่ายนี้ มันไม่มีใครสามารถจะไปบังคับให้ใครง่ายหรือยากได้ มันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของจิต ที่เราสร้างมาแต่อดีตชาติ แล้วคนที่สร้างมามาก มันก็ลัดสั้น คำว่า

ลัดสั้นนี้มันเป็นบัว ๔ เหล่า แต่พวกเวไนยสัตว์ พวกเรานี้มันต้องถูกลดสั้นอย่างไรก็ได้ นี่พูดถึงข้อเท็จจริงของจิตอันหนึ่งโดยข้อเท็จจริง การประพฤติปฏิบัตินะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมาแล้วนี้ อย่างมหายาน ลัดสั้นๆ ลัดสั้น ทำไมเขาถึงปฏิบัติกันขนาดนั้น มีสามเณรเห็นใหม่ อาจารย์เขาบอกว่าจิตหนึ่ง สามเณร ก็บอกว่าจิตหนึ่ง อาจารย์ก็จับเอามือลงเลยนะ เอามัดตัดทิ้งเลยนะ พับ อาจารย์ก็บอกว่าจิตหนึ่ง เณรก็บอกว่าจิตหนึ่ง สำเร็จเลย

เพราะการตัดนิโรททั้งนี้เจ็บใหม่ แค้นใหม่ ปวดใหม่ ถ้ารักษาใจไม่ได้นะมันพุ่งออกเลย ในมหายานเขาทำกันขนาดนั้น ใจนี้มากุศลกันหลายๆ นี่มันเป็นสัญญาอารมณ์ การปฏิบัติในทางมหายานที่ว่า ใช้ปัญญาวิมุตติที่ว่าสว่างโพล่ง ลัดสั้นของเขามันเป็นโหวหาร นิพพานอยู่ในจี นิพพานอยู่ในสัตว์ นิพพานอยู่ในมด เพราะอะไร เพราะพวกเรานี้มันทะนุถนอมกันเกินไป จนไม่กล้าใจ

ในเซนเขาบอกว่านิพพานอยู่ในจีนะ พวกเราพระนิพพานนี้กราบแล้วกราบอีก โอ๊ย กราบกันใหญ่เลย เขาบอกว่าอยู่ในจี มันทำให้คุณค่าการยึดของเรา คำพูดของเขามันเป็นคำพูดให้เราปล่อยวาง ไม่ใช่เอามาเป็นแนวทางปฏิบัติ คำพูดให้เราถอนทิฐิของเราเอง แต่ในการปฏิบัติเขาต้องสู้นะ ในเซนญี่ปุ่นเราไปอ่านเจอนะ อาจารย์เขาสอนลูกศิษย์เขา ตบมือข้างเดียวเสียงอะไร ตบมือข้างเดียวเสียงอะไร เขาเป็นหมอนะ

เขาค้นคว้าอยู่นะ พอเป็นหมอนเขารักษาคอนไซ์อยู่ เสียงน้ำตกนี้ ซ่า ซ่า วิ่งไปหาอาจารย์เลย ตบมือข้างเดียวเสียงน้ำตกครับ ไม่ใช่ เขาค้นคิดอย่างนี้อยู่ ๑๔ ปี จนเขาไปหาอาจารย์เขาบอกว่า ตบมือข้างเดียวเสียงอะไร เขาตอบไม่ได้ อาจารย์บอกว่าไม่มีหรอก ภูหลอกให้มึงคิด เพื่อให้ใจมันเป็นสมาธิ นี่เรื่องของการลัดสั้นนะ ๑๔ ปี แค่ทำพุทโธๆ ให้สงบ แล้วนี่บอกลัดสั้น คำพูดนี้นะถ้าศึกษาขบวนการทั้งหมด ศึกษาถึงทฤษฎีวิธีการของแต่ละลัทธิศาสนาแล้ว มึงจะเข้าใจเลยว่าคำว่าลัดสั้นคืออะไร

ถ้าคำว่าลัดสั้น สว่างโพล่งนี่นะ กับกรรมฐานเรา หลวงปู่มั่นสอนประจำ ช้างกระดิกหูงูแลบลิ้นจบ ลัดสั้นใหม่ สว่างโพล่ง แม้แต่ก้าวข้ามกรรมก็คือการพ้นจากกิเลสไป แต่มิงหากรรมอยู่ตรงไหน กรรมมิงอยู่ไหนวะ แล้วกว่ามิงจะมาก้าวใครมาก้าวละมรรคญาณ เวลาพระเราปฏิบัติ กว่าเราจะทำให้มรรคสมคูล มรรคสามัคคีรวมตัวสมุจเฉตปหานนั้นลัดสั้น แต่กว่าจะสั้นนะ

ถ้าเข้าใจนะ ถ้าเข้าใจเรื่องอย่างนี้ เวลาพูดไปนะ มันไม่น่าตื่นเต้นไม่มีอะไรเลย เพียงแต่คนเข้าใจผิด คนเข้าใจผิด คนหลงผิด แล้วไปสอนอย่างนั้นไง มันเป็นโง่ทวน เหมือนลูกเรา อยากให้ลูกเป็นคนดีแค่นั้นละ แต่มีทั้งชีวิตเลยนะมีง ความดีหรือ มีงทำ ทั้งชีวิตเลยกว่าจะได้ดี ถ้าเข้าใจแล้วนะ มันต้องเข้าใจ เข้าใจถึงลัทธิศาสนาว่ามหายานเขา มาอย่างไร แล้วเขามีมุมมองอย่างไร อาจารย์วาทเชื่อมันอาจารย์อย่างไร เถรวาท หินยาน เอมามาอย่างไร

เขาไปประชุมกันอยู่ที่ญี่ปุ่น ทางฝ่ายมหายานเขาบอกเลยว่า ถ้าเขาพูดได้นะเขาจะ ขอกลับ เขาจะบอกว่าเถรวาทนี้เป็นมหายาน คำว่ามหายานคือยานยิ่งใหญ่ที่คู่แลพุทธ ศาสนา หินยาน เถรวาทนะคับแคบ คืออ้างแต่พระไตรปิฎกนะคับแคบ ไม่ยอมให้คน หลบพ้นจากความเห็นอันนี้ไปไง แต่ผลที่มันตอบสนองมา เมื่อก่อนมันเหมือนการเมือง ไร เรียบอกว่าเห็นใหม่ อเมริกามหาอำนาจ ตอนนั้นมหาอำนาจต้องขอเงินเขาใช้แล้วนะ นี้ เมื่อก่อนพวกนี้เขาบอกเป็นประเทศที่ใหญ่โตใช้ใหม่ เขาก็บอกว่าหินยานนี้ไอ้พวกเถร วาท ไอ้พวกไทขอบ เมื่อก่อนความเจริญมันอยู่ที่เมืองจีน อยู่ที่ญี่ปุ่นไง ไอ้พวกเรานี้มัน บ้านนอก มันสิ่งที่ไกลความเจริญเห็นใหม่ หินยาน

แต่ด้วยกาลเวลาเห็นเขาไปประชุมกัน มีพระผู้ใหญ่เขาพูดว่า ไปประชุมทาง ธรรมะ เขาบอกว่าถ้าเขาพูดได้นะเขาอยากจะกลับ บอกเถรวาทนี่คือมหายาน ไอ้มหายาน นี้คือเถรวาท คือหินยานคือคับแคบ เพราะเถรวาทรักษาศาสนาได้มั่นคงกว่า ไอ้ที่ ท่องจำๆ พระพุทธเจ้าไว้เนี่ย รักษาได้มั่นคงกว่า เพราะเราทำอะไรก็แล้วแต่ ใครมี ความเห็นมุมมองก็แล้วแต่ มันต้องเอาพระพุทธเจ้ามากรอง เอาพระไตรปิฎกมากรอง มัน ทำให้เราไม่แตกแยก ไม่มีความคิดแตกออกไปตามกิเลส แต่ถ้ามหายานเขาเรียกอาจารย์ วาท ถ้าอาจารย์ดี อาจารย์เป็นของจริงก็จะสั่งสอนจะชักนำให้เราเข้าสู่ความจริงได้ ถ้า อาจารย์ที่ไม่ถึงที่สุดก็สอนเหมือนกัน สอนตามทฤษฎีๆ

แล้วมันพอไปแล้วนี้ พอไปแล้วนี้ก็ไปคูสิ ไปดูพระพุทธรูปเห็นใหม่ พระพุทธรูป ของเราส่วนใหญ่แล้วนี้ มันจะมาจากพระไตรปิฎก ปางอะไรก็แล้วแต่ แต่ของเขานี้ ทรงเครื่องจะบวกอะไรเข้าไปก็ได้ ดันตระ เห็นใหม่ ในลัทธิตันตระของเขานี้ พระพุทธรูปเกาะผู้หญิงนี้ ไอ้พอเราไปคู อู๊ย ทำอย่างนี้ได้ไง ทำอย่างนี้ได้ไง แต่ความจริง แล้วนี้คือพื้นเพความคิดของเขา เขาจะอวดไ้ว่า พระพุทธรูปกับพระพุทธเจ้าไม่มีกิเลส

แม้แต่ผู้หญิงกอดหน้ากอดหลัง พระพุทธเจ้าก็ยังนิ่งไป แต่พวกเราไปเห็นเข้า พวกเราตกใจ เอ๊ย มึงเอาพระพุทธเจ้ามาเหยียบ มาดูถูกอย่างนี้ได้ไง มุมมองเห็นใหม่

ลัทธินี้อยู่ในเกาหลี ในจีนก็มี นีมหายาน ถ้าเราไม่เข้าใจเรื่องครบวงจระนะ เราไปเห็นสิ่งใดมานะ เราก็จะเอามาเป็นตัวตั้งแล้วจะมาเผยแพร่กัน แล้วก็ไปว่าเขาผิดๆ มันต้องคูลี ที่มานั้นมาอย่างไร เขามีความรู้สึกอย่างไร เขาคิดอย่างไรเขาถึงหล่อพระอย่างนี้ขึ้นมา ก็ด้วยความภูมิอกภูมิใจของเขาว่า พระพุทธเจ้าเราสูงส่งเห็นใหม่ พ้นจากกิเลสหมดเห็นใหม่ ทุกอย่างเข้ามาหว่านล้อม เข้ามาปลุกเร้าก็ยังนิ่ง เขาก็มีมุมมองอย่างนี้ใช้ใหม่ ให้อารมณ์มุมมองกลับ เอ๊ย มึงมาดูถูกพระพุทธเจ้าดูได้ไงวะ เพราะมันมีอยู่ ถ้าเราศึกษาแล้วค้นคว้านะ

แต่สุดท้ายแล้วเวลาปฏิบัติแล้ว มันก็รวมลงอยู่ในอริยสัจ อริยสัจเราตีความอริยสัจถูกใหม่ เวลาว่าทุกข์นี้ทุกคนบอกว่าทุกข์ ทุกข์นี้ทุกข์นิยม บอกไม่ใช่ สัจนิยม เราบอกว่าเวลาทุกข์ๆ เราทำผู้ปฏิบัติตลอดเวลาว่า พวกโยมที่บ่นว่าทุกข์ๆ พวกโยมเห็นทุกข์ใหม่ไม่เห็นหรอก ไม่เห็น ไม่รู้จักทุกข์ด้วย แต่ที่ร้องไห้ นั่นนะ คือผลของทุกข์ต่างหาก ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ทุกข์อยู่ที่ไหน

หลวงตาพูดเจ็บมาก บอกกิเลสมันตื่นขึ้นมาแล้วนะ แล้วมันก็จี๊ด แล้วกิเลสมันก็ไปแล้วนะ พวกเราค่อยมารู้สึกตัวกันไง เพราะเรามีอารมณ์ความรู้สึกเสียใจถึงทุกข์ ความคิดเสียใจมันอยู่ที่ไหน แล้วมันตั้งอยู่บนอะไร ทุกข์อยู่ตรงนั้น แต่พอมันเสียใจแล้วผลที่เราเสียใจเห็นใหม่ เสียใจเรื่องอะไร คิดย้ำ คิดย้ำ คิดย้ำ วิบากก็เพิ่มขึ้นๆ น้ำตาไหลพรากเลย แล้วบอกว่าทุกข์ นี่คือผลของทุกข์ แต่ตัวทุกข์ไม่เคยเจอ

ถ้าตัวทุกข์เคยเจอ นี่ไง นี่พุทโธเรานี้ ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา ตัวจิต เห็นจิต นี่ไงที่หลวงตาบอกว่ากิเลสมันตื่นแล้ว แล้วมันก็จี๊ด จี๊ด จี๊ด จี๊ด จี๊ด กวาสวะตัวจิต พอมันจี๊ดเสร็จแล้วนะ พอความรู้สึกกระทบใจ มะโนมิงปี นิพพินทติ มะโนสัมผัสเสปี นิพพินทติ มะโน แม้แต่ใจก็เบื่อหน่าย ผลเกิดความสัมพันธ์ว่า อารมณ์กับความคิดกับใจนี้สัมพันธ์กัน ก็เบื่อหน่าย ผลที่เกิดจากผลที่สัมผัสแล้วเป็นวิบากก็เบื่อหน่าย นิพพินตัง วิรัชติ เตียวมันจะไปเข้าอภิธรรม

แล้วมาบ่นว่าทุกข์ๆ เราไปเอาปลายอ้อปลายแขน แล้วเราก็มาคิดกันว่าพวกเราเป็นชาวพุทธ นึกว่าเรารู้ใจ นี่พอถนัดร้องไห้ว่าเป็นทุกข์ ให้อูทำอะไรก็ทุกข์ ซาติปี ทุกขา

ทุกข์คืออะไร ชาติความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง ชาติความเกิดเป็นทุกข์อย่างยิ่ง เพราะเกิดมาถึงมีเรา พอมีเราขึ้นมา ก็มีสถานะ ทุกอย่างก็แบกรับหมดเลย นี้อริยสัจ ๖ อย่างพวกเรา นี่เป็นมรรคฆราวาสไง ฆราวาสธรรม แล้วก็ไปวิชัยธรรมะพระพุทธเจ้าไง แล้วก็ว่ารู้ไปหมดเลย รู้ไปหมดเลย ไม่รู้อะไรเลยนะ ไม่รู้อะไรเลย ถ้ารู้ตามธรรมะพระพุทธเจ้านะในฝ่ายปฏิบัตินะ จับต้องได้ทุกอย่าง สติ สมาธิ ปัญญา จับต้องได้หมด ถ้าใครเห็นจิตนะ

เวลาพระพุทธเจ้าเทศน์สอนหลานพระสารีบุตร หลานพระสารีบุตรไปต่อว่า พระพุทธเจ้าว่าพระพุทธเจ้านี้เอาพระสารีบุตร พระจุนทะ พระเรวัตตะ เอาตระกูลพระสารีบุตรมาบวชกันหมดเลย แล้วหลานก็ไม่พอใจมาก ไปต่อว่าพระพุทธเจ้า นี่ตั้งใจว่าจะไปต่อว่า ด้วยความบารมี ก็ไม่กล้าไง ก็เลยพูดเสียบๆ เคียงๆ ไง บอกไม่พอใจไฉนนั้น ไม่พอใจไฉนนี้ ไม่พอใจ พระพุทธเจ้าบอกว่า “ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์ความรู้สึกของเธอ ก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง” นามธรรมนี้เป็นวัตถุอันหนึ่ง ถ้าจิตสงบแล้วจับได้ ถ้าจิตมันสงบแล้ว จิตเห็นอาการของจิต

หลวงปู่ดูลย์นะพูดถูก จิตคือตัวภพ จิตเป็นรูปความคิดเป็นนาม เพราะมีรูปมีนาม พอนามมีว่างมันก็หมุนไป ภพชาติเกิดขึ้น ทุกข์ ชาติปีทุกข์ ความกระทบความเกิดขึ้น เป็นภพชาติหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึก ถ้าจิตมันสงบมันจับได้ มันเห็นของมันนะ ถึงว่าจับต้องได้หมดใจ นามธรรมก็จับได้ จับได้ด้วยเอานามธรรมไปจับ เอาจิตจับจิต ถ้าจิตตัวนี้มันสงบขึ้นมา นามธรรม นามธรรมจับธาตุ จับกาย กาย เวทนา จิต ธรรม นี้อริยสัจเกิดตรงนี้ ถ้ามันรู้จริงเห็นจริง

แล้วความรู้จริงเห็นจริงอันนี้ โดยพื้นฐานของเราเลย เราเป็นผู้ใหญ่กันนี่เราจะทำอะไรก็ได้ ของนั้นหนักขนาดไหนก็ยกได้ ทารกมันนอนอยู่บนเบาะ มันทำอะไรได้ ทารกมันนอนในเบาะมันทำอะไรได้ จิตสามัญสำนึกของเรา เด็กกว่าทารกหลายร้อยเท่า จิตสามัญสำนึกของเราเด็กกว่าทารกอีก เพราะมันช่วยตัวมันเองไม่ได้ เราถึงต้องทำสมณะกันไง เราถึงต้องทำสมาธิให้เด็กนี้มันโตขึ้นมาไง เขาบอกเห็นไหมหิวก็กิน สิมหายานเขาบอกนะ หิวก็กิน พระอรหันต์นะ หิวก็กิน ปวดก็ถ่าย กินกับจี๊

กูก็บอกเลยว่าถ้าหิวก็กินนะ ทารกมันนอนบนเบาะนะ เวลามันกินมันก็เอาจี๊กิน ป้องกันไม่ได้หรอก หิวก็กิน ร้อนก็อาบน้ำ แต่มันต้องเป็นคนรู้จริง แต่เรามาฟังมหายาน

เขาพูดกันอย่างนี้ใช่ไหม ลัดสั้นไป เราก็ว่าหิวก็กินสิ ก็กินเหล้าไป กินตริกนะ หิวก็กิน คำพูดคำเดียวกันนี้แหละ แต่คนรู้จริงหรือรู้ไม่จริง กินเหมือนกัน มันต้องปฏิบัติเข้าไป แล้วพอพูดเห็นใหม่ ถ้าคนจริงมันรู้ มันฟังทีเดียวมันจับได้หมดเลย ถ้าไม่จริง มันไม่รู้มัน ก็เป็นปริศนิง เอารื่องปฏิบัติมาอธิบายเป็นปริศนิง แล้วก็เคลมนะว่าข้านี้รู้ข้านี้ทำ มันไม่เอาความจริงเข้าว่า เอาจริงเข้าว่าไม่เป็นอย่างนี้หมด

ไม้ต้นหนึ่ง เราตัดไม้ต้นหนึ่ง ถ้าไม้นั้นแปรรูปแล้ว กับไม้ที่ยังไม่แปรรูปต่างกันไหม จิตที่ปฏิบัติ จิตที่ฝึกขึ้นมาแล้ว มันจะเป็นอย่างนั้นละ ไม้เหมือนกัน แต่ไม้แปรรูปกับไม้ซุงทั้งท่อน มันคนละเรื่องกัน จิตเหมือนกันนี้แหละ จิตอันหนึ่งเห็นใหม่ จิตที่ได้แปรรูปแล้ว จิตอันหนึ่งยังไม่ได้แปรรูป จิตเหมือนกัน ถ้าพูดถึงโดยคำทางวิทยาศาสตร์ ไม้เหมือนกัน แต่ไม้อันหนึ่งจะสร้างประโยชน์ได้ ไม้อันหนึ่งสร้างประโยชน์ไม่ได้

นี่มันจำเป็นตรงนี้ จำเป็นถึงที่ว่าเราต้องตั้งสติ แล้วทำสมาธิ จุดขายของเขา ที่เมื่อก่อนเรามีความรู้สึกอึดอัดก็ตรงนี้ ตรงที่แบบว่าพุทโธนี้ ชาวพุทโธโดนหลอกมาแล้วทั้งชีวิต แล้วปฏิบัติเมื่อไหร่จะได้วิปัสสนาแล้วถ้าไปอย่างนั้นเลย เขว่ามันใช้ปัญญาได้วิปัสสนาไป วิปัสสนาปัญญาสายตรงไป ตรงลงนรกไป มันปฏิเสธพื้นฐาน พื้นฐานตรงไหนรู้ใหม่

เราเป็นคนนะ ใครทำหน้าที่การงานใดก็แล้วแต่ พอเริ่มมีเงินทองปั๊บ เราจะเปิดบัญชีไว้เลยเพื่อประโยชน์ของเรา เครดิตของเราต่างๆ ถ้าเราไม่มีบัญชี เราจะเข้าไปอยู่ในสังคมเขาได้อย่างไร ถ้าเราทำจิตได้สงบ เรามีจิตของเราเนี่ย เราเข้าสังคมได้นะ ถ้าไม่มีจิตเร่ร่อนนะ ถ้าจิตไม่สงบ เหมือนกับเราไม่มีสิทธิ ไม่มีทะเบียนบ้าน เราจะทำอะไรได้ แต่ถ้าเรามีทะเบียนบ้านเห็นใหม่ สิทธิโดยทะเบียนบ้าน เรามีเลข ๑๑ ตัว เรามีโอกาสแล้ว

ถ้าจิตไม่สงบนี้ อย่างที่ว่าเมื่อกี้ว่า จิตเราเหมือนเด็กอ่อน มันยิ่งกว่าเด็กอ่อนอีก มันไม่เข้าใจอะไรในตัวมันเลย เอ็งจะทำอะไรขึ้นมาได้ แต่ไปพลไปบอกไปว่า ใช้วิปัสสนา สายตรง ใช้ปัญญาสายตรงกัน มันจะมีได้ขึ้นมา เพราะมันมีพระพุทโธเจ้าอยู่ ถ้าไม่มีในพระไตรปิฎกไม่มีพระพุทโธเจ้าอยู่ พวกนี้ทำอะไรไม่ได้เลย เพราะสิ่งที่พูดที่ทำอยู่นี้เป็นพระพุทโธเจ้าทั้งหมด พระธรรมสาธณะ

ฝนตกแดดออกเป็นผลประโยชน์ของโลก เอ็งมีภาชนะอะไรใส่น้ำฝนไว้บ้าง ถ้าเอ็งมีกระตักน้ำติดตัวมาเอ็งจะได้ดื่มน้ำนะ ถ้าเอ็งไม่มีกระตักน้ำมากับตัวเอง เอ็งจะไม่ได้

ดื่มน้ำอะไรเลย น้ำเหมือนกัน น้ำที่มันซึมมาในดินแล้ว กับน้ำของเราที่อยู่ในกระดิกในภาชนะของเรา ธรรมะพระพุทธเจ้านี้เหมือนกับน้ำสาธารณะ ที่มันระเหยอยู่ในอากาศ แต่น้ำของเราละ

นี่ไง เราถึงบอกว่าธรรมะส่วนบุคคลไง สติก็เป็นสติของเรา สมาธิก็เป็นสมาธิของเรา ปัญญาก็เป็นปัญญาของเรา แล้วคนภาวนาเป็นอย่างที่เราพูดเมื่อกี้นี้ มันจะแบ่งออกเลยว่ โลภียปัญญา โลกุตตรปัญญา สิ่งที่ใช้กันอยู่นี้ โลภียปัญญาทั้งหมด ๕ ประโยคนะ เขาศึกษาธรรมะได้ทั้งหมดเลย เขารู้ได้ทั้งหมดเลย

แต่เวลาให้ปฏิบัติ เขาปฏิบัติไม่ถูกหรอก เพราะพวกนี้เขาไปถามครูบาอาจารย์เราเยอะมาก บอกว่าผมนี่ ๕ ประโยครู้ไปหมด พระพุทธเจ้าสอนใครอย่างไรรู้ไปหมดเลย แต่ให้ผมเริ่มต้นตรงไหนล่ะ จะให้ผมเริ่มต้นตรงไหน หลวงปู่ฝั้นบอกเลย ทุกข์มีอยู่ตรงไหน ทุกข์มีอยู่ตรงไหน ก็ไปดูทางวิชาการ สอนคนนูนอย่างนี้ สอนคนนี้อย่างนี้ แต่ตัวเองล่ะ ตัวเราขัดเคืองขัดข้องใจตรงไหนนะ ตรงนั้นล่ะ

เพราะเวลาเรากำหนดเห็นใหม่ เวลากำหนดพุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ นะ เวลากำหนดพุทโธนี้ วิตก เราต้องนึกพุทโธขึ้นมา มันมาจากไหน มันมาจากจิต พุทโธๆๆ ไปเราพูดนะถูก จิตคนเรานี้มันมีจิตกับมีความรู้สึก มีจิตกับมีอารมณ์ไง เพราะจิตนี้เป็นอารมณ์ พอกำหนด พุทโธนี้เป็นอารมณ์ ไซ้ เป็นอารมณ์

แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอก พุทโธๆๆๆ ความคิดกับเราเห็นใหม่ อารมณ์คือความรู้สึก ความรู้สึกคือตัวจิต ความคิดคือสัญญาอารมณ์ พุทโธๆๆๆ พุทโธจน พุทโธระยะมันสั้นเข้าไป จนมันเป็นอันเดียวกันเห็นใหม่ คำว่าเป็นอันเดียวกัน พุทโธๆๆๆ ถ้ามันละเอียดก็พุทโธๆๆๆ จนมันพุทโธไม่ได้นะ นึกไม่ออกเลยละ เอ้อะ เอ้อะ นั่นละตัวสมาธิ

แต่ในปัจจุบันนี้เพราะเราไปรู้ข้อเท็จจริงไซ้ใหม่ พอพุทโธๆๆ พอพุทโธมันละเอียดเข้าไป ก็เลยพุทโธๆๆๆ แม่งหลับไปเลยไง มันก็เลยไม่เข้าถึงจิตใจ มันก็ยังเป็นสองอยู่ แต่สองนี้ อันเงามันสงบลง แต่ตัวจริงมันยังไม่เข้า แต่ถ้าพุทโธบ่อยครั้งเข้าๆๆ ตะโกนเลย ชัดๆ เลย พุทโธๆๆๆ เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันมาจากราก ความรู้สึกเห็นใหม่ คนเราคิดคิดด้วยสมอง แต่ถ้าคนตาย สมองมันก็อยู่มันคิดไม่ได้หรือ เพราะคนตายจิตออกจากร่างไปเห็นใหม่ สมองคิดไม่ได้ถ้าไม่มีจิต

นี่เหมือนกัน พุทฺโธคิดไม่ได้ถ้าไม่มีจิต พุทฺโธๆๆ นี่มันมาจากจิต พุทฺโธๆๆ แต่เราต้องย้าพุทฺโธเข้าไป เพราะความคิดกับเรากับจิตนะ มันเป็นสัญชาตญาณ แต่เราพุทฺโธๆๆ จนมันเป็นอันเดียวกันเห็นใหม่ จิตหนึ่ง เขาก็บอกจิตหนึ่งไม่มี จิตหนึ่งไม่ได้ จิตดับไม่ได้ ก็ว่ากันไป ถ้าจิตหนึ่งคือสมาธิ พอจิตหนึ่งคิดไม่ได้ จิตหนึ่งใช้ปัญญาไม่ได้ แต่เพราะจิตหนึ่งมันมีกำลังของมันขึ้นมา มันอึดเต็มในตัวมันเอง

แต่เดิมธรรมชาติ ไฟฟ้ามันออกไปมันจะเป็นพลังงานทั้งหมด ไฟฟ้าที่ออกไปจะเป็นพลังงานทั้งหมด ไฟฟ้าที่ออกไปเห็นใหม่ ไฟฟ้านี้มันต้องอาศัยสื่อ ไฟฟ้าถึงสื่อออกไปได้ สายไฟเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกันจิตเป็นพลังงาน แต่จิตแสดงตัวอย่างไร แสดงตัวออกมาด้วยสื่อ ด้วยความคิด นี่เราย้อนกลับเห็นใหม่ ทวนกระแส

เราจะอาศัยธรรมชาติพระพุทธเจ้า พุทฺโธๆๆๆ ทวนกระแสเข้าไป จนพลังงานใดมันปั่น แต่ไฟไม่ออกใช้เลย มันก็เต็มของมันเห็นใหม่ นี่ใจจิตอึดเต็ม จิตอึดเต็มขึ้นมาจะ จิตไม่หิวกระหาย ตอนนีหิวกระหาย ถ้าจิตปกติมันหิวกระหายหมดเลย จิตนี้พร้อม พร้อมอยู่เป็นนิจ ความคิดเกิดตลอดเวลา ปีบ มันกลวง พุทฺโธๆๆ จิตอึดเต็ม มันเต็มของมันเห็นใหม่ แล้วเต็มแล้ว สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ แต่มีความสุขมาก สมาธิแก้ไม่ได้

บางคนหลงว่าสมาธิเป็นนิพพานนะ ฉะนั้นจะต้องเอาสมาธิออกวิปัสสนา เอาสมาธินี้ออกวิปัสสนา ถ้าสมาธิออกวิปัสสนาเห็นใหม่ ความคิดเดิม ความคิดที่เป็นน้ำสกปรกนี่ ความคิดสามัญสำนึกของเรา น้ำสกปรกมากเลย ต้องการให้น้ำสะอาดเราต้องรีไซเคิลน้ำ พุทฺโธๆๆๆ กวนมันตลอดเวลา พอมันสงบแล้วนี่เป็นน้ำที่สะอาดแล้ว น้ำใช้ประโยชน์ได้แล้ว แล้วถ้ามันออกรู้ ออกรู้ ออกรู้

ความคิดสามัญสำนึกเรานี้มันอวิชชา ความคิดสามัญสำนึก มันมีอวิชชาอยู่ในตัวมันเอง อวิชชาในตัวมันเองนี่ พอมันคิดออกไปนี่ มันคิดโดยความโลภ ความโกรธ ความหลง โดยธรรมชาติของมัน แต่พอมันสะอาดขึ้นมาเห็นใหม่ ความคิดที่จะออกขึ้นมาที่ปีบ มันสะอาดแล้วมัน จะดึงให้คิดมันไม่คิดนะ มันคิดความสะอาดของมัน มันมีความสุขของมัน จะต้องน้อมมันไปหากาย หาเวทนา หาจิต หาธรรม ถ้ามันออกรู้ โลกุตตรธรรม

โลกีย์ปัญญา โลกุตตรปัญญา ความคิดสามัญสำนึกนี้จะศึกษานี้ ตอนนีเราคิดประสาเรา คิดธรรมะ คิดนิพพานเลย นี่สงบเย็นเลย เป็นควายได้เลย คิดไปเถอะร้อยปี

ร้อยชาติก็อยู่อย่างนั้น แต่พอมันสงบขึ้นมา มันจะคิดนิพพาน เฮ้ย นิพพานเกิดจากอะไรวะ นิพพานใครเป็นคนรู้วะ เขาเรียกว่าโลกียปัญญากับโลกุตตรปัญญาไง โลกียปัญญาเกิดจากอวิชชา เกิดจากกิเลส เกิดจากสามัญญ์สำนักเพราะจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้คือตัวอวิชชา จิตเดิมแท้ ปฏิสนธิจิต พันธุกรรมทางจิตนี้มาเกิดในใจ แล้วมานั่งเป็นเรา เพราะมีจิตอยู่ในร่างกายนี้ แล้วมันไปเกิดจากอวิชชา

พอเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้กำหนดพุทโธขึ้นมา จนมันสะอาดเข้ามาเห็นใหม่ พอจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ ตัวตนของเรานี้โดยสติโดยปัญญา มันทำให้อ้อโก้ ทำให้สามัญญ์สำนักเรานี้สงบตัวลง มันจึงเป็นสังขธรรมไง สมาธิเป็นสากลใจ สมาธิเป็นสากลแต่สมาธิเอาตัวรอดไม่ได้ แต่พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมา พระพุทธเจ้าใช้ปัญญาอันนี้มันออกรู้ สมาธิอันนี้ที่มันออกรู้ เพราะมันไม่มีกิเลสบวกใจ ธรรมที่จะเกิดเกิดอย่างนี้

ถ้าไม่มีตัวสมาธิเลย ไม่มีตัวนี้เลย สิ่งที่เกิดขึ้นมาเกิดโดยสามัญญ์สำนัก เกิดโดยกิเลสทั้งหมด โลกียปัญญา ทั่วๆ ที่ตรีกธรรมพระพุทธเจ้านี้ ทั่วๆ ที่ว่าพุทธพจน์ พุทธพจน์นะบริสุทธิต์ แต่มีงไม่บริสุทธิต์ มีงนะอวิชชา แต่พุทธพจน์บริสุทธิต์ แต่คนพูดสกปรก แต่ถ้าเราทำตัวเราสะอาดขึ้นมา ตัวเราสะอาดขึ้นมา ตัวมันสะอาดขึ้นมาเอง มันสะอาดมาจากตัวใจนี้ นี่พุทธพจน์กับอันนี้ก็อันเดียวกัน แล้วอันเดียว อันเท่านั้น มีงรู้แล้วมีงพูดทำไม ไม่ใช่ตัวกู ไม่ใช่ของกู แล้วกูก็รู้ด้วยกูก็ไม่พูดด้วย เพราะกูรู้อยู่แล้วกูพูดให้หมามันฟังเหอ เพราะตัวกูรู้แล้ว เพราะกูพูดนี้เพราะกูอยากจะอวดว่ากูรู้ไง เลยกูไม่รู้ไง คนรู้นี้รู้อะไร คนอิมเต็มแล้วมันไม่ต้องพูด

โธ มหายานนิพพานของเขา อ้าวพูดนิพพานมา เขาถูกขึ้นยืนนะ แล้วก็เม้มปาก แล้วก็นั่งลง อ้าปากไม่ได้เลย อ้าปากคือสมมุติ ขยับเป็นสมมุติ เสวยอารมณ์ ไม่เสวยพูดออกมาไม่ได้ พลังงานเฉยๆ พลังงานแสดงตัวเป็นพลังงาน ไม่แสดงตัวเป็นสมมุติ สมมุติบัญญัติไง คำพูดคือสมมุติ ชาติ ๔ และชั้น ๕ แต่ตัวจิตละ ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาแล้ว ของจริงเขามี เวลาของจริงเขาสนทนาธรรมนะเขาบอกให้แสดงถูกขึ้นยืนนะ แล้วก็นั่งลง จริงถ้าบอกกว่านั่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ มีงก็ไม่ใช่ มีงหลุดออกมามีงก็ไม่ใช่แล้ว

จรวดได้ยังออกจากฐานไปแล้วนะ มันทิ้งฐานมาแล้ว ความคิดเกิดจากจิต ความคิดเป็นตัวจรวดที่มันยังออกไปจากฐาน ความคิดออกมาจากไหน แต่เวลาปฏิบัติก็อาศัยความคิดนี้แหละ เข้าไปทำลายมัน อาศัยความคิดนี้แหละ แต่มันเป็นความคิดที่

สะอาดแล้วย้อนกลับ ย้อนกลับ ย้อนกลับ มันมีปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติใจ ธรรมดาวิมุตติ ไม่มี มีแต่เจโตวิมุตติและปัญญาวิมุตติ

เจโตวิมุตติก็จิตสงบเข้ามาก่อน พอจิตสงบก่อนแล้ว มันเกิดจากตัวพลังงานใจ ตัวพลังงานที่สงบ พลังงานที่สะอาดแบบพระโมคคัลลานะ แล้วออกวิปัสสนาเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม ด้วยพลังงานมันจะจับตัวที่เห็น ขยายส่วนแยกส่วนให้เป็นวิภาคะ ให้เป็นไตรลักษณ์

แต่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติเห็นใหม่ ที่ใช้ปัญญาแบบพระสารีบุตร พระสารีบุตรนี้ ปัญญาวิมุตติ พระโมคคัลลานะเจโตวิมุตติ เจโตวิมุตติจิตเกิดจากพลังงาน พลังงานนี้จะมีกำลังของมันมาก เวลาถ้าสำเร็จแล้ว จะมีฤทธิ์มีเดชเหมือนพระโมคคัลลานะ แต่ถ้าใช้ปัญญาวิมุตตินี้มันจะเกิดปัญญาตัวนำ ปัญญาตัวนำแต่ก็ต้องทำความสงบ เพราะมรรค ๘ มีอันเดียว มรรค ๘ มีสัมมาสมาธิ มีสัมมาทิฐิ มีสัมมาปัญญา มีครบหมด จะมาทางไหน ก็ต้องมรรค ๘ เหมือนกัน เพียงแต่การมานั้นมาด้วยพลังงาน มาโดยกำลังของจิตกับมา โดยปัญญาของจิต

ปัญญาของจิตปัญญาอบรมสมาธิเห็นใหม่ พอใช้ปัญญามันหมุนเข้ามา จนมันจะเกิดสมาธิขึ้นมาได้ ปัญญาไล่ความคิดเข้ามา ความคิดหยุดได้ เพราะความคิดเกิดจากจิต ถ้าปัญญาไล่ความคิดเข้ามา ความคิดตัวที่เป็นปัญญาควบคุม ปัญญาในพุทธศาสนา คือ ปัญญาครอบรู้ในกองสังขาร ความคิดคือความปรุงความแต่ง ความคิดคือสังขาร แล้วปัญญาไล่ตามสังขารมา มันไล่ตามสังขาร สังขารโคจรี่ถอนแล้วสังขารก็ต้องหยุดได้ แล้วสังขารมันเกิดบนอะไร สังขารมันเกิดมาบนจิต แล้วถ้ามันหยุดแล้วมันหยุดที่ไหน หยุดแล้วมันอยู่ที่พลังงาน นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ พอจิตมันสงบเข้ามา เหมือนกับใช้ พุทฺโธฯ เข้ามาจนจิตสงบ แล้วพอออกรู้ คือออกวิปัสสนา

ถ้าเจโตวิมุตติ มันจะเห็นกาย เวทนา ด้วยกำลัง ด้วยการแยกส่วน ขยายส่วน คือ วิภาคะ คือการขยายส่วนให้เป็นไตรลักษณ์ ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติเห็นใหม่ ปัญญาวิมุตตินี้ เข้ามาควบคุมตัวจิตได้ แล้วจิตนี่ออกทำงาน จิตนี้โดยธรรมชาติของมัน จิตออกเสวย อารมณ์ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการคือเงา ร่างกายคือเรา สิ่งที่เราขึ้นบนแดดจะมีเงา ตัวจิตคือตัวพลังงาน พลังงานนี้เป็นพลังงานที่เป็นสะอาด พลังงานที่สะอาด มันแสดงตัวของมันอย่างไร แสดงตัวในอะไร แสดงตัวในขั้น ๓ แสดงตัวในขั้น ๕ แสดงตัว

ในความคิด ความคิดเป็นอะไร ความคิดเป็นเงา จิตกับเงากระทบกัน มะโนมิงปี นิพพิน
 ทะติ มะโนสัมผัสเสปี นิพพินทะติ

โยม : คือเท่าที่ผมเข้าใจนะครับ ผมเข้าใจว่าพระอรหันต์ทุกประเภท ท่านต้อง
 บรรลุทั้งเจโตวิมุตติและกัมปัญญาวิมุตติ เพราะว่าพระพุทธเจ้าท่านแสดง อธิบายไว้บอกว่า
 เจโตวิมุตติก็ย่อมกดข่มตัณหา คือตัดตัณหาละตัณหา แล้วก็ปัญญาวิมุตตินี้ก็ย่อมละโมหะ
 หรืออวิชชา ทีนี้ผมเข้าใจว่า คือผมไม่คิดว่าบุคคลนี้จะบรรลุอรหันต์ได้ โดยที่ได้เพียง
 อย่างเดียวณะยะ คือละตัณหาได้ แต่ว่าละโมหะไม่ได้ ผมก็ไม่เชื่อว่าเป็นพระอรหันต์
 หรือว่าบุคคลที่จะละโมหะได้โดยที่ละตัณหายังไม่ได้ ผมว่ามันไม่มีทางเกิดขึ้น เพราะว่า
 ปัญญาที่มันเกิดจากจิตใจที่มันยังจมอยู่ในตัณหา ผมไม่คิดว่ามันจะเป็นปัญญาวิมุตติ

หลวงพ่ : คำว่าตัณหา ตัณหาของใคร ตัณหาชั้นไหน เพราะตัณหาเห็นไหมคูสิ เวลา
 ตัณหา เวลาที่มีตัณหาใจใหม่ ตัณหาความทะยานอยาก นี่มันอยากของใคร มันอยากด้วย
 ไม้คิบบๆ มันอยากด้วยไม้แห้ง ทีนี้มันก็มีเพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าพระโศดาบันเห็น
 ใหม มันละสังโยชน์ ๓ สักกายทิฏฐิความเห็นผิด พระสภิกาเห็นใหม่ กามราคะปฏิฆะ
 อ่อนลง พระอนาคา กามราคะปฏิฆะออกหมดเลย พอออกหมดเลยนี่เรื่อนว่าง เรื่อนว่าง
 จิตล้วนๆ แต่จิตดวงนี้มันเป็นจิตตัวพลังงานเฉยๆ พลังงานนี้ต้องทำลายอีก ถ้าทำลายไม่
 ทำลายมันติดตรงนั้น

อันนี้พอบอกว่าเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ มันอยู่ที่จจริตนิสัย มันอยู่ที่จจริต ถ้าพูดถึง
 ว่าต้องทั้งเจโตด้วยทั้งปัญญาด้วย การปฏิบัติของเรา พันธุกรรมทางจิตมันต้องพร้อมมา
 ด้วย ต้องพร้อมมาด้วย เพราะเวลาปฏิบัตินี้โดยหลัก โดยมรรคญาณนี้ โดยมรรค ๘ นี่มัน
 ทางเอกมันต้องอันเดียวกัน แต่ผู้ที่ถนัดมาไง ผู้ที่ถนัดมา

ความถนัดไง คูสิ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์จะสอนว่าพุทโธอย่างเดียวเลย พุทโธ
 อย่างเดียว เพราะพุทโธมันเป็นการทำงานบนพื้นที่ เราทำงานบนดินเรมันคงกว่าใจใหม่
 แต่ถ้าเราทำงานบนที่สูงนี้ บนอากาศเราต้องใช้อะไรล่ะ เราต้องใช้เครนขึ้นไป แต่ถ้าพูด
 ถึงถ้าพุทโธๆ นี้ เราทำงานบนพื้นที่เลย ผิดถูกอย่างไรมันชัดเจนมาก แต่ถ้าปัญญานี้
 ปัญญามันหลอกได้ไง อ้าวปัญญามิ่งหรือปัญญาภูละ ปัญญาภิเลสหรือปัญญาธรรมละ
 มันพ้นเพื่อนได้เห็นใหม่ ฉะนั้นสังเกตได้ว่าครูบาอาจารย์ส่วนใหญ่ท่านจะสอน พุทโธ

เพราะว่ามันต้องตอกย้ำกันที่จิต ทีนี้พอตอกย้ำที่จิต พอจิตมันสงบเข้ามา ทีนี้พอมันเห็น
กายนี้

หลวงปู่ดุลย์พูดอย่างนี้ การเห็นกายของหลวงปู่ดุลย์ เห็นกายโดยปัญญา จะเข้า
ตรงนี้ไงตรงที่ว่าปัญญาวิมุตติหรือเจโตวิมุตติไง ถ้าเป็นปัญญาเห็นกาย มันเห็นด้วย
ปัญญาแต่มันจับต้องได้นะ แต่ถ้าเป็นปัญญาโดยเจโตวิมุตติอย่างที่ว่ามันจะภาพกายเลย
อย่างเช่น เห็น โครงสร้าง เห็นกะโหลก เห็นต่างๆ พอเห็นปั๊บมันจะขยายส่วนแยกส่วนให้
เป็นอย่างไร อुकคหนิมิต วิภาคะขยายส่วนแยกส่วน ใอนี้พูด ใช่พูดตามตำรา เพียงแต่เรา
ยกขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบ ถ้าอย่างนั้นปั๊บ สิ่งที่ว่าเวลาอาจารย์แก่ลูกศิษย์ แก่อย่างไร
เพราะอะไรรู้ไหม ถ้ามันเป็นกำลังสมาธิมา ของที่จับต้องอย่างนี้ แล้วขยายให้มันขยาย
ส่วนขึ้นมา แล้วหดส่วนขึ้นไป

แล้วอย่างพวกเรานี้เป็นผู้ใหญ่แล้วนี้ เราบอกว่าของสิ่งนี้มีอยู่ แต่เราไม่เห็นมัน แต่
เราคำนวณมันได้ไหม เราคำนวณได้ไหมว่าขวดน้ำกับน้ำนี้เราคำนวณได้ไหม เราคำนวณ
ได้ นี่คือการใช้ปัญญา ยิ่งเรายกสิ่งนี้ขึ้นมาให้เห็นว่า ถ้าคิดอย่างนี้หรือคิดเป็นวิทยาศาสตร์
เป็นหลักตายตัว การปฏิบัติมันจะมีปัญหาใจ เพราะในการปฏิบัติมันอยู่ที่นี้ทุกคน การ
ปฏิบัติจะไม่เหมือนกันทุกคนเลย จะไม่เหมือนกันเลย มันเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล

ทีนี้พอเฉพาะบุคคลปั๊บนี่เอาวิทยาศาสตร์เป็นตัวตั้ง เราพูดกับพวกลูกศิษย์นี้บ่อย
มาก ใ้อพวกวิทยาศาสตร์นี่นะแกก็เลสไม่ได้ ใ้อพวกวิทยาศาสตร์นี่นะปฏิบัติไม่ได้
เพราะคิดในกรอบ ธรรมะต้องคิดนอกกรอบ ถ้าวิทยาศาสตร์ปั๊บเอาวิทยาศาสตร์เป็นตัว
ตั้ง แล้วคิดได้อย่างนี้ สัญญาล้วนๆ เลย กิเลสมันบอกใจ พุทธพจน์ใจ แล้วห้ามขยับ ห้าม
ขยับพันพุทธพจน์เลย พุทธพจน์นะ โทษนะ สาธุ สาธุ วางไว้ก่อน แล้วคุณนี่ลงเผชิญกับ
ความจริง พุทธพจน์หรือไม่พุทธพจน์นะ เคี้ยวมันจะมาเจอกัน

ทีนี้อย่างที่ว่าต้องเจโตวิมุตติด้วย ปัญญาวิมุตติด้วยนี้ เวลาหลวงปู่มันพูดในมุต
โตทัยก็พูดอย่างนี้แหละ บอกว่าพระอรหันต์นี้หนึ่งเดียว แต่ที่พูดอย่างนี้ มันเป็นช่องทาง
ในการปฏิบัติ เวลาแยกไปมันเป็นช่องทางในการปฏิบัติ คนถนัดซ้ายถนัดขวา ถ้าอย่าง
นั้นนะ ใ้อคนเขียนมือซ้ายต้องตัดมือมันทิ้ง เพราะมันเขียนมือซ้ายไม่ได้ ต้องเขียนมือขวา
อย่างเดียว คนเขียนมือซ้ายก็ได้ คนเขียนมือขวาก็ได้ แล้วแต่ความถนัดของเขา เขียน
ออกมาเป็นหนังสือหรือเปล่า นี่ที่เราบอกว่าเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตตินี้

โยม : คือลักษณะอย่างนี้ผมพอเข้าใจนะ เพราะว่าตามพระไตรปิฎก ท่านก็มีจำแนกไว้เป็นลักษณะว่าคนที่เจริญภาวนา โดยที่สมณะนำวิปัสสนา แล้วก็วิปัสสนานำสมณะ

หลวงพ่ : ไซ้ เวลาพูดไปแล้วนี่เราจะย้อนกลับมาที่ อาจารย์ที่จะสอนลูกศิษย์นี้ อาจารย์ที่สอนลูกศิษย์นะ แม้แต่หาอาจารย์เจอแล้ว อาจารย์จะเป็นผู้ชำนาญหรือเปล่า ถ้าอาจารย์เป็นผู้ชำนาญนะ ลูกศิษย์นะ โอ้อโฮ มีลาภมากมาย ถ้าอาจารย์ไม่เป็นผู้ชำนาญนะ เพราะในการปฏิบัตินะไม่มีสูตรตายตัว ในการปฏิบัติทั้งหมดของใครของมัน ถ้ามีสูตรตายตัวนะ

เราเจอกรณีนี้บ่อย มีคนมาถามปัญหาคนหนึ่ง พอถามปัญหาคนนี้เราก็ตอบปัญหาของคนนี้ เพราะเขาก็ภาวนาแล้วในแนวทางอย่างนี้ คือว่าเขาทำอะไรทำสวน เราจะบอกวิธีการทำสวนๆ ทำสวนเราควรดูแลอย่างนั้น ดูแลพืชผลอย่างนั้น เราต้องมีการรักษาแมลงอย่างนั้น การปลูกพืชเป็นอย่างนั้น ไอ้คนนี้นั้นทำนามันนั่งฟังอยู่ด้วยมันก็บอก โอ้ย ทำสวนนี้ง่ายว๊าย มันกลับไปมันก็ไปทำสวนบ้าง พอทำสวนไม่ไหวก็กลับมาหลวงพ่อดหมดเกลี้ยงเลย ทำไมละ

ก็วันนั้นหลวงพ่พูด ทำสวน หนูฟังเขาแล้วมันง่ายหนูก็ไปทำมั่ง เราพูดเลยนะ มึงนะเสือก กูสอนเขาไม่ได้สอนมึง หมดเลย แล้วก็ต้องกลับไปทำอย่างเขากลับมา นี่พูดอย่างนี้นะ กรณีอย่างนี้นั้นทดสอบกันเลยละ แล้วคนทำมา มาฟังว่าวิธีทำสวนมันง่าย แต่พอไปทำงานเราจะไปทำกับเขาที่เราที่ไม่ถนัดอีก เราคิดว่ามันง่ายไง แต่ไม่ถนัด พอทำไปแล้วนะ สิ่งที่เรามีพื้นฐานมา คิดดูสิเราจะปรับพื้นนา คันนากับร่องสวนมันต่างกัน แล้วมึงฟังมาแล้วนี่มึงจะกลับไปทำอย่างไรอีก

จันเวลาเราฟังเทศน์นี้ ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์นี้ หลวงตาจะบอกว่า ไอ้แกงหม้อใหญ่ แกงหม้อใหญ่นี้สาดออกไปเลย แต่ถ้าแกงหม้อเล็กแกงหม้อจิ๋วเฉพาะตัวล่ะเฉพาะตัวแล้วพอลึกเข้าไปในใจ เฉพาะใจเราแล้ว ไม่เหมือนกันนะ แล้วนี่พูดถึงพระไตรปิฎก ไซ้ พูดนี้ถูก ต้องละตัณหาต้อง.... แต่เวลาปฏิบัติแล้วนะ ตัณหาไม่หายบ มีกลาง มีละเอียด ตัณหาไม่ทุกชั้นตอน แต่ความเห็นของจิตมันเกาะอะไรไว้

โดยธรรมชาติสามัญสำนึกเลย ทุกคนบอกว่ากายนี้เป็นของเรา ทรัพย์สมบัตินี้เป็นของเรา มันจริง มันจริงตามสมมุติ จริงชั่วคราวไง แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมา ทุกคนคิดว่าจะเอา

ผล ก็ไปปฏิเสธก่อนไงว่า สมมุติไม่จริง สมมุติจริงนะมึง ไม่จริงร้องให้ทำไม ทุกข์ฉิบหายเลย ไม่จริงเกิดมาทำไม ร่างกายนี้เกิดมา แต่มันอยู่ชั่วอายุขัย มันไม่จริงแท้ใจ สมมุติบัญญัติ นี่มันจริงตามสมมุติ แล้วเรายู่กับสมมุติ

โดยสามัญสำนึก จิตโดยธรรมชาติของมันเลย ธรรมชาติของมันเลย ธรรมชาติของมัน มันคิดว่าทุกอย่างเป็นของมัน กายนี้เป็นของมัน ทั้งที่เราศึกษาพระพุทธเจ้าบอก ว่ากายนี้ไม่ใช่เรา ใจนี้ไม่ใช่เรา มันเป็นความจำ แต่จิตได้สำนึกไม่มีวันปล่อย แต่เวลาจิตสงบแล้ว พอปัญญาเข้าไปที่ตัวจิต แล้วมันไปละกันที่นั่น ใจตัวจิตนั้นละมันคลายเอง พอตัวจิตมันคลายเองนี่นะเห็นใหม่ มันคลายความเห็นผิดใจ

ความเห็นผิดคือสักกายทิฐิ ทิฐิที่ผิด จากทิฐิที่ผิด มันเปลี่ยนทิฐิ เปลี่ยนโปรแกรมให้โปรแกรมเป็นโปรแกรมที่ถูก โสคาบัน มันมี จิตจริงโสคาบันจริงมีอยู่ อันหนึ่ง เพราะเขาบอกโสคาบัน โสคาบันมากเลย เราบอกว่าโสคาบันต้องเป็นอย่างนี้ จิตจริงโสคาบันจริง ไปฟังเลย จิตปลอม โสคาตราสังห์ บุญรอดมันจะแจ้งแล้ว ถ้ามันมีคนขายแข่งกับมันเนี่ย จิตจริงเพราะมันไปถึงจุดที่จริง จุดที่มันคิดแล้วตรงนั้นมันคลายออก

ถ้ามันถึงตรงนั้นตรงนั้นไม่คลายออก ถ้าพระพุทธเจ้าอยู่ในตู้ ฐู่ในตู้ แต่ตัวจิตไม่คลาย ละสังโยชน์ตัวเดียว ความเห็นผิด สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาสตามมา เห็นผิดก็สงสัย เห็นผิดก็ลังเล เห็นถูกจะสงสัยใหม่ เพราะเห็นถูก สังโยชน์ ๓ ขาด ใจค้นหาคำว่าละตัณหาที่มันอีกเรื่องหนึ่ง แต่เราเอาที่ข้อเท็จจริงเลย แล้วมันปล่อยตรงไหนเลย มันขาดตรงไหนเลย แล้วมันสิ้นกันตรงไหนเลย ชำระกันอย่างไรเลย

โยม : ตรงนี้ผมพอเข้าใจเพราะว่าพื้นฐานผมภาวนามา ๑๗ ปี ไม่เคยเปิดตำราเพิ่งมาเริ่มคู่มือบ้างประมาณปีที่ ๑๘ - ๑๙ ประมาณนี้

หลวงพ่ : เราเห็นด้วย เพราะเมื่อก่อนเราก็ไม่มีตำราเลย เราปฏิบัติของเราปั๊บ บวชปั๊บเอาจริงเลย ก่อนบวชมามันแบบว่ามีแต่ศรัทธา แล้วไม่ค่อยได้รู้กัน แล้วพอบวชแล้วพวกพระเพื่อนๆ พยายามจะบังคับให้เราเรียนเลย รักกันมาก เอาเราไปวัดบวรเลยจะเอาเราเรียนให้ได้ ใจหงบมันต้องเรียนก่อน เราพยายามหาช่องทางลงมา เพราะเรามีความตั้งใจอย่างนี้ มีความตั้งใจเต็มที่

แล้วปฏิบัติมาจนเข้าใจว่า ตัวเองมีพื้นฐานพอสมควร แล้วถึงไปเปิดคู่มือนี้ เราเปิดดูหลายรอบแล้วนะ คั่นหมดเลย เพื่ออะไรรู้ใหม่ เพื่อเวลาสื่อสารกับชาวโลกจะได้พูดกันถูกใจ เพราะเขาก็รู้คั่นมาแล้วนะ เราอ่านมาหลายรอบแล้วละ ฉะนั้นเขาพูดถึงเรียกอะไรนะ พยัญชนะกับเนื้อความ พยัญชนะคือตัวอักษร เราจำอะไรไม่ค่อยได้ เรามีจุดบอดตรงเรื่องความจำ ชื่อคนนี่จำได้ยาก แต่เรื่องเนื้อหาสาระนี่จำได้แม่นมาก เพราะเนื้อหาสาระนี้ มันกระเทือนกับความรู้สึกเรา เวลาเราปฏิบัติไปแล้ว มันมีความรู้สึกมันไปกระเทือนกันนะ

โยม : พยัญชนะกับบรรดล

หลวงพ่ : เอ้อ เราได้ตรงนี้ไง แล้วพอมหาพระพุทธรูปเจ้าพูด เพราะเราปฏิบัติช่วงนั้น ในสังคมเขาเถียงกันว่าจิตเดิมแท้มีห้องใส คำว่าห้องใสคือนิพพานไง แล้วเราก็ไปเปิดในพระไตรปิฎก เราไปเจอในพระไตรปิฎกไง คำว่าจิตสว่างไสว จิตว่างมันก็คือนิพพานแล้วนี่พอในพระไตรปิฎก มันไม่น่าเถียงกันเลยเพราะเราอ่านไปเจอเข้า จิตเดิมแท้มีห้องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้มีห้องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส นี่พูดถึงในพระไตรปิฎกนะ แต่เราผู้ที่ปฏิบัติมันจะรู้เลยว่า จิตมันสว่างไสวขนาดไหน

ที่หลวงตาเวลาท่านพิจารณาของท่าน โอ้โฮ โลกนี้ว่างไปหมดเลย สว่างไปหมดเลยเห็นไหม แล้วท่านบอกว่า ท่านเดินจงกรมอยู่ธรรมะมันมาเตือนใจ ความสว่างไสวมันเกิดจากจุดและต่อมนะ ท่านบอกธรรมะมาเตือนท่าน กลัวท่านติด ขนาดธรรมะมาเตือนแล้วนะ ไม่มีอาจารย์ไง หลวงปู่มันเสียไปแล้วไง ท่านบอกถ้าหลวงปู่มันอยู่นะ ท่านไปหาหลวงปู่มันนะ หลวงปู่มันชี้วันนั้นนะสำเร็จวันนั้นเลย แต่นี่หลวงปู่มันเสียไปแล้ว ตัวเองนี่เก๋ๆ กังๆ หมุนรีหมุนขวาง ๘ เดือน หันรีหันขวางอยู่นั้นนะ ๘ เดือน ถ้าย้อนกลับมาจะ ผลัดนะ นั่นไงจิตเดิมแท้มีห้องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส

เวลาท่านเทศน์ ท่านจะบอกว่าจิตห้องใสคืออวิชา อยู่ในธรรมชุดเตรียมพร้อม ถ้าผู้ปฏิบัติมันผ่านอะไรมา อะไรที่มันกระทบกระเทือนในหัวใจนะ ท่านจะเอามาเทศน์อธิบายไว้ นี่คนเพียงแต่ว่ามันปีนบันไดฟัง แล้วมันรู้ถึงหรือเปล่า แล้วมันได้ประโยชน์หรือเปล่าเท่านั้นเอง ถ้ามันปีนบันไดไม่ถึง มันก็เหมือนกับว่าเป็นคำพูดธรรมดาไป อ้าว กินก็กิน เอ็งกินข้าก็กิน กินเหมือนกันนะ แต่ไม่รู้ว่าใครกินนะ คำพูดคำเดียวกันนะ แต่

มันลึกซึ่งต่างกันมากเลยถ้าคนเข้าถึง นี่เวลาพุทธธรรมะ แสดงว่าพวกนี้ไม่มีอะไรสงสัยเลย เนาะ แล้ว ๑๐ กว่าปีปฏิบัติมา ปฏิบัติมา พุทฺโธมาตลอดเลยหรือ

โยม : ไม่ใช่พุทฺโธตลอดครับ ก็มีพุทฺโธเป็นบางช่วง

หลวงพ่ : แล้วก็อะไร ถ้าไม่พุทฺโธทำไงต่อ

โยม : ผมนั่งสมาธิครั้งแรกในชีวิต คือตอนนั้นเราก็ไม่รู้ว่ามันคืออะไร แต่ว่าผ่านไป ๑๗ - ๑๘ ปี ค่อยเปิดตำราถึงรู้ว่า ลักษณะอย่างนั้นท่านเรียกว่า อาโลกสิณ คือเป็นแสงสว่าง

หลวงพ่ : เฟ่งโลกหรือ เฟ่งอย่างไร

โยม : ก็คือตอนนั้น ก็คือผมหลับตาแล้ว มันจะรู้สึกถึงความสว่าง ที่มันเหมือนกับว่ากระจกระบายไปทั่ว แล้วเราก็น้อมจิตนี้ ค่อยๆ กำหนดนี่ ดึงความสว่างเข้ามา รวมศูนย์ รวมๆ จนตั้งเหมือนดวงพระอาทิตย์ แล้วเราก็ประคองไว้ๆ ทีแรกๆ มันก็จะแบบ พอเราตั้งใจจะประคองมันก็จะเหมือนเสียบศูนย์บิคา เบี้ยวๆ เราก็ค่อยปรับใจน้อมใจ ให้มันถูกให้มันสมดุล ให้มันพอดีมันก็จะอยู่พอดี พออยู่พอดี พอทำชำนาญแล้ว เราก็ลองเฟ่งผ่านเข้าไป ผ่านเข้ากลางเข้าไปเรื่อยๆ พอชำนาญดี แล้วก็รู้สึกว๊ โอเค อันนี้เราเข้าใจแล้วเราทำได้ง่ายแล้ว ก็ลองแบบว่าถอยกลับ ย้อนถอยกลับ แล้วก็กำหนดแบบให้ใหญ่ ให้ย่อ อะไรอย่างนี้ ก็ทำไปเรื่อยประมาณ ๒ ชั่วโมงครึ่ง แล้วก็มันก็สังเกตเห็นมาว่า เออ เวลาเราทำอย่างนี้ทำสมาธิแบบนี้ แต่เราไม่รู้หรือว่ามันคือสมาธิอะไร เพราะว่าไม่มีคนสอน

หลวงพ่ : โยมไม่ได้พิจารณาดวงแก้ว

โยม : ไม่ใช่ดวงแก้วครับ

หลวงพ่ : ใส้ดวงแก้วไม่ดวงแก้ว นี่ไม่สำคัญหรอก เพราะเรากำหนดพุทฺโธนี้แหละ แต่มันเป็นดวงนี้พุ่งมาชนเราก็เยอะเยอะ มันพุ่งเข้ามาเลย แล้วคนพิจารณาดวงแก้วหรือไม่ดวงแก้ว ถ้าจิตเขาสร้างมานี้ พันธุกรรมทางจิต ถ้าสร้างมามันจะเป็นดวงแก้ว แต่ถ้าพิจารณาอาโลกสิณ พิจารณาเป็นแสง ตอนนี้อย่างนี้ยังทำได้อยู่ไหม

โยม : ตอนนี้ถ้าจะทำคือทำได้ แต่ว่าพอฝึกไปเรื่อยๆ ความเข้าใจมากขึ้นมันจะปรับ

หลวงพ่ : นั่นละ ถ้าการทำอย่างนี้นี่นะ การทำกำหนดเป็นดวง หรือกำหนดจิตเป็นดวงแก้ว ใสที่กำหนดไว้ ถ้าพูดถึงตอนนั้นจิตมันคืนนะ กำหนดดวงนี้ปีบนะ ดึงดวงนั้น ดึงดวงนั้นกลับมาที่จิตเลย ดึงดวงนั้นเข้ามาที่จิตเราเลย พอดึงดวงนั้นเข้ามาที่จิตปีนี้ จิตนี้มันจะสว่างออกมาเลย ถ้าจิตสว่างออกมาความสว่างนี้จะครอบคลุมเลย

แต่เราไปเพ่งไว้ข้างนอกใจ เราไปเพ่งผ่านมันไป จิตเห็นอาการของจิต เพราะตัวจิตเห็นตัวดวงนั้นเป็น ๒ เห็นใหม่ ดึงสิ่งนั้น ดึงสิ่งนั้นกลับมาที่มัน มันกลับมาสว่างจากข้อมูลภายใน ถ้ามันสว่างจากข้อมูลภายใน มันจะเห็นจากข้อมูลภายใน แล้วข้อมูลภายในพอมันสว่าง ความสว่างเห็นใหม่มันสว่างอยู่ข้างนอก พอมันสว่างอยู่ข้างใน ความสว่างอยู่ข้างในเห็นใหม่ นี่เห็นใหม่ดวงไฟความสว่างมันจะจากแสงแรงเทียนของมัน แสงเทียนของมัน ความสว่างของมันพุ่งไปสู่จุดข้างนอก

ที่นี้มันซ้อนกันอยู่ ที่นี้ความสว่างนี้ ความสว่างนี้เราน้อมกลับมาถึงตัวมันเอง มันมาสว่างอยู่ข้อมูลของจิต ตัวจิตนี้มันสว่างจากข้อมูลภายในของมันออกมา พอข้างในออกมา ถ้ามันไปตกถึงที่ไหน ความรับรู้ ความรับรู้ของอายตนะ ตา หู จมูก ลิ้น จะรู้สิ่งใดก็ได้ เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องมหัศจรรย์และไม่ใช่ว่าเรื่องแปลกประหลาดเลย แต่พอจิตมันสงบแล้ว ย้อนออกไปดูสติปัญญา ๔ เหมือนเดิม เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม

เราถึงบอกว่า ถ้าเป็นนะ อะไรก็เอามาใช้ประโยชน์ได้หมดเลย ถ้าไม่เป็นไปติดมันนะ คิด คิดคือหลง คิดคือไม่รู้ ถ้ารู้ไม่เรียกว่าคิด คิดหมายถึงว่าชำระจัดการสิ่งนั้นไม่ได้ แล้วนี่ที่เราฟังเขาว่าไง เป็นฉาน ๒ ฉาน ๓ ฉาน ๔ จะเป็นฉานหรือไม่เป็นฉาน ฉานไหน เห็นแต่ชานอ้อย ชานอ้อยนี่เต็มเลยเขาเอามาใส่ปุ๋ยอยู่นี่ ฉานต้องบอกเป็นฉานสิ ทำไม่ถึงเป็นฉาน คุณสมบัติของฉานคืออะไร คุณสมบัติของสมาธิคืออะไร

พระพุทธเจ้าไปปฏิบัติกับอาหารดาบสมาได้ฉาน ๖ ได้ ฉาน ๘ ฉานกำหนดแล้วมันมีกำลัง พอมีกำลัง สิ่งที่มีกำลังสิ่งที่มีพลังงานเห็นใหม่ มันคลายตัว พลังงานตรงนี้พอเข้าฉาน ๑ ๒ ๓ ๔ มันเข้ามาแล้วมัน ฉานนี้ ความว่าง ๘ ระดับ ปฐมฉาน ทุตติฉาน ตติยฉาน จตุตถฉาน ความว่างมันขึ้นสูงขึ้นไปใหม่ แล้วขึ้นอากาศาณัญจายตนะ เนวสัญญานา ๆ แล้วมันถอยกลับ คำว่าขึ้นสูงแล้วถอยกลับ น้ำยกขึ้นสูงแล้วปล่อยให้ไหลลงมา เขากัน

เขื่อนขึ้นมา เขาสร้างกระแสไฟฟ้าเพราะเหตุใด เพราะต้องการนำหมุนเพื่อให้กังหันมัน หมุน จิตมีกำลังของมันขึ้นมาแล้ว ถ้ามันมีกำลังแล้ว มันออกมาให้เห็นไหม

คำว่าฉานมันจะออกรู้อะไร มันมีกำลังของมัน ถ้าคนมีกำลังบีบมันจะออกรู้อะไรต่าง ๆ สิ่งต่าง ๆ นี่มันเป็นเรื่องของโลกใจ ฉาน โลกีย์ ถ้ามันรู้ขึ้นมามันจะถือทิฐิ มันจะว่ามันเป็นผู้วิเศษ มันจะรู้อะไรต่าง ๆ แล้วคนจะไปติดใจ พระพุทธเจ้าไปศึกษามาถึงแล้ว พระพุทธเจ้าวางใจ นี่คุณสมบัติของฉานใจ บอกนี้ได้ ฉาน ๒ นะ ฉาน ๒ มันกำลังสมาธิ นะ ไอ้สมาธิส่วนสมาธิ ไอ้ฉานส่วนฉานนะมึง แต่เราใช้แทนกันใจ เราใช้คำว่าฉานกับสมาธิ เราใช้แทนกันว่าเป็นความสงบได้เหมือนกัน นี่ถ้าสัมมาสมาธิกำหนดๆ พุทโธๆ อย่างที่ว่านี้

นี่เรื่องฉานนะ เรื่องสมาธินะ เรื่องปัญญาสมาธิ เรื่องความสงบอันหนึ่ง เราถึงบอกอันนี้มันมาจากราก มันมาจากจิต ถ้ามาจากจิตแล้ว เราพัฒนาใช้เพราะอะไรรู้อะไรใหม่ ถ้าคนเป็นอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนี้แล้วมันเข้าถึงตัวจิตได้ง่ายขึ้น คนเป็นอย่างนี้ก็แล้วแต่ จิตนิสัยให้ทำอย่างนั้นเข้าไป พอทำอย่างนั้นเข้าไปนี่ เหมือนกับเรานี้ ความชำนาญของมันนะ แบบว่า นกนะ ปล่อยมันก็บินนะ มึงบอกให้กบมันบิน มันบินไม่ได้หรอก ตบยังงี้ มันก็ไม่วินกบนะ นกปล่อยมันบินเลย

ถ้าจิตเราเป็นอย่างนั้น เราทำตรงบีบมันจะได้ประโยชน์กับเราใจ ความชำนาญของเราใจ งั้นถ้าอย่างนั้นบีบนะ ดิ่งเข้ามาเลย ดิ่งเข้ามาเลย ดิ่งเข้ามาที่ตัวเรานี้ ดิ่งเข้ามาที่จิตเลย แล้วถ้ามันรู้อะไรให้มันรู้ตามข้อเท็จจริงนั้น แต่อย่าไปตื่นกับมัน พอมันเป็นอย่างนี้บีบเราก็น้อมเลย น้อมจิตนี้ให้ไปเห็นกาย ไปเห็นกายบีบก็อย่างที่ว่า ไปเห็นกายบีบมันก็ตั้ง เห็นกายนี้อยู่ที่वासนาของคน บางคนเห็นแค่กะโหลกศีรษะ บางคนเห็นทั้งโครงร่างของร่างกายเลย บางคนเห็นเฉพาะเส้นผมเส้นเดียว บางคนเห็นเป็นรูปขุมขน บางคนเห็นเป็นอวัยวะเป็นปอด เป็นตับ เป็นไต แล้วแต่จะเห็น แล้วแต่จะเห็น

คำว่าแล้วแต่ก็คือปัจจุบัน มันเกิดในปัจจุบัน จิตสมาธิ จิตสงบเป็นปัจจุบันเป็นตัวจิต จิตไม่ได้เคลื่อนที่ แต่ถ้าเป็นความคิด พลังงานนี้เคลื่อนไปที่สมองเป็นอนาคตไปแล้ว ความคิดนี้มันเลยไม่เป็นปัจจุบัน แต่ถ้าจิตสงบ จิตเห็น จิตเป็นปัจจุบัน จิตสงบ จิตเห็นปัจจุบัน ข้อมูลที่เห็นมันสั้นสะเทือนถึงข้อมูลในจิตได้ ถ้าจิตมันเคลื่อน มันไม่เป็น

ปัจจุบัน ไม่เป็นปัจจุบันนะ คุณพลังงานเห็นไหม ที่เคลื่อนมันจะเข้าถึงตรงนี้ใหม่ ตรงนี้ เราถึงบอกว่าไม่ตัดรากถอนโคน

ไม่ตัดรากถอนโคนเพราะปฏิสนธิจิต ข้อมูลจากดิเอ็นเอของมัน ดิเอ็นเอของมัน คืออดีตชาติไง คือเวรกรรมของมันไง แล้วมันไปรื้อถอนตรงนั้น มันไปทำลายตรงนั้น นี่ คือปัจจุบันธรรม แต่ถ้ากำหนดของเขา กำหนดที่เขาดูอะไรกันนี้ มันทิ้งตรงนี้ไป เราถึงใช้ คำว่าตัดรากถอนโคนไง ตัดรากถอนโคน คุณสมบัติ คุณความดีของเราที่จะเกิดขึ้น มัน ตัดออกหมดเลย แต่ถ้าเราทำของเราโดยความถูกต้อง พลังงานอันนี้กำลังอันนี้ มันจะเข้ามาสู่ตัวจิตนี้ แล้วมันจะมาถอนกันที่นี้ จะถอนได้มากได้น้อย ถอนที่นี้ แล้วมันจะ พัฒนาขึ้นไปจนถึงที่สุด ต้องทำลายมันหมดเลย

พระอรหันต์ไม่มีจิต ถ้าพระอรหันต์มีจิตคือพระอรหันต์มีภพ ตัวจิตตัวโลก ตัว มโนคือตัวภพ คือ ตัวปฏิสนธิจิต หลวงตาใช้คำว่าธรรมชาติ เพียงแต่เวลาจะพูดกับ เด็กๆ นี้ ก็ต้องบอกว่าจิตเป็นอย่างนั้น จิตเป็นอย่างนั้น คือสมมุติขึ้นมาพูดไป แต่ไม่ใช่ เป็นความจริง ความจริงมันต้องทำลายมันหมด

พูดถึงนะ มันไปเห็นดวงแก้วไง โอ๊ย จริงแล้วทำได้อยู่หรือเปล่า ถ้าทำได้ ทำได้นี้ คือคุณสมบัตินะ แต่ถ้าถึงที่สุดแล้วก็ต้องมาพิจารณาตรงนี้ ต้องพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม แล้วพอจิตถ้ามันเข้ามาถึงตรงนี้ปั๊บ มันจะรู้เห็นอะไรต่างๆ ถ้ารู้เห็นปั๊บนี้เราก็แบบ ว่าดูกาย กายขึ้นเลย ถ้าจิตคิดสิ่งได้เลยนะ กดปุ่มนะกายขึ้นเลย แล้วถ้าแปรสภาพนะ มัน เหมือนสอนเด็ก มันเหมือนสอนใจ จิตได้สำนึกมันฝั่งของมัน พอมันเห็นนะ เอ๊ะ เอ๊ะ เอ๊ะ แล้วความรู้สึกมันตั้งอยู่บนอะไร ในเมื่อสิ่งที่รู้และเห็น โคนทำลายหมด เราจะไปอยู่ที่ไหน

เวลาภาวนาไป อย่างที่พูดเมื่อกี้แหละ เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ ถ้ามันภาวนามา มันจะมีรู้อย่างนี้ ถ้าอย่างนี้นะเจโตวิมุตติ เพราะมันกำลังของสมาธิ กำลังของดวงแก้ว ถ้า เป็นปัญญาไม่เป็นแบบนี้ ปัญญาไปอีกอย่างหนึ่ง ที่นี้เราถึงแยกตรงนี้แล้วบอกมันไม่แยก ไม่แยกหมายถึงว่า เวลาสรุปแล้วมันคืออันเดียวกัน แต่ความถนัด คำว่าความถนัด เราถึง เวลาเราสอน เราจะจับประเด็นอย่างนี้ จับประเด็นถึงว่าเราเรียกอะไรนะ อาการใช้ อาการ ใช้ไปทางไหน ควรจะรักษาอย่างไร จิตมันพิจารณาแล้วได้ผลใหม่

จิตสงบไหม ถ้าสงบแล้วพิจารณาหรือยัง ถ้าไม่พิจารณาจะทำอย่างไรให้มันพิจารณา ถ้าพิจารณาแล้ว ถ้าพิจารณามากเกินไป ถอยกลับไปทำความสงบนะ ถ้าพิจารณามากเกินไปนะ ฟันเพื่อนนะมึงไปไม่รอดอีกเหมือนกัน อย่าคิดว่าทำงานแล้วจะสำเร็จนะ ทำงานมากเกินไป ทำงานจนไม่มีกำลัง งานนั้นก็เสียหายอีก มันต้องดูจังหวะ ดูจังหวะ ดูความเป็นไป แล้วเดี๋ยวนี้ทั้งหมดเลยหรือ

โยม : คือมันทำอย่างนั้น มันก็คือมันเหมือนกับว่าเราใช้วิธีนั้น ไปถึงจุดหนึ่งมันก็ตัน แต่ว่าเราไม่ได้อ่านตำราเราก็ค้นของเราไป

หลวงพ่ : ไม่ ไม่หรอก เราจะบอกเลยว่าในตำราไม่มีสอน ตำราไม่มี พระพุทธเจ้าสอนไว้แค่นี้แหละ พระพุทธเจ้าสอนไว้แบบว่าสูตรสำเร็จ ทฤษฎีว่าเป็นอย่างนี้เป็นอย่างนั้น อย่างพวกอภิธรรมที่เขาบอกเลย ที่เขาพูดเขาเถียงมาเห็นใหม่ มึงจะเป็นปุเสฉวนหรือ เขาว่านะ จากจิตดวงหนึ่งย่อยสลายไป จิตดวงใหม่มารับรู้อะไรนี้ เป็นไปไม่ได้หรอก เป็นไปไม่ได้ ปฏิจัสมุขบาทนะ ปัจจยาการของจิตเป็นอย่างไร ปัจจยาการของความคิดหยาบๆ เวลาส่งออกมาแล้ว มันเป็นขั้นๆ ขั้นอย่างไร รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

แล้วปัจจยาการของมัน อวิชชา ปัจจยา สังขารา มันเป็นอย่างไร จิต โอ๊ย ละเอียด ลึกซึ้งซับซ้อนกันอีกมหาศาล แล้วมึงจะมาพูดถึงตรงนี้เป็นไปไม่ได้ ตำราไม่มี ของอย่างนี้ ต้องมีครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติเป็นเท่านั้น แล้วครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติคนละแนวทาง ไปพูดอย่างนี้ เขานั่งอ้าปากเลยนะ เอ๊ย กูไม่รู้ กูไม่รู้ แต่คนที่มีประสบการณ์ มันสำคัญตรงนี้นะ สำคัญไม่ใช่ว่าผู้ที่ปฏิบัติแล้วจะสอนคนอื่นได้หมด ไม่มีทาง ผู้ที่ปฏิบัติรู้จริงแล้วยังจะต้องผ่านประสบการณ์ผ่าน โอ้โฮ เพียงแต่ว่าของเรานี้มันสะเทินน้ำสะเทินบก ภูนี้ไปได้เรื่อยๆ

อันเวลาสอนลูกศิษย์ ลูกศิษย์บางคนแปลกใจ แปลกใจทำไมเป็นอย่างนั้น เพราะเราอยู่กับครูบาอาจารย์มาเยอะ ครูบาอาจารย์ของเราอย่างเช่น หลวงปู่ลี ครูบาอาจารย์เราที่เรามั่นใจมากๆ นี้ ท่านก็ไม่ค่อยได้พูด ท่านรู้ของท่าน เวลาถามปัญหาที่ท่านตอบได้หมดละ ตอบได้ ก็ตอบได้ด้วยความเข้าใจของท่าน แต่ไอ้คนฟังนี้มันได้พินมาคู้หนึ่งนี้ แมงกู่จะเอาไปทำอะไรดีวะ

ท่านก็ตอบมาให้แล้วนะ พอโยนใต้มือเราก็เป็นพินคูนหนึ่ง เอ้ เราจะไปผ่ามัน อย่าวไรวะ เอ้ เราจะไปใช้ประโยชน์มันได้อย่างไรวะ ไอ้คนฟังแม่งเลือกไม่รู้ไง ไอ้คนตอบ ตอบเสร็จแล้วนะ แต่เรานี้มันจะแจจแจแจจแจจ เพราะเราเคยเจอปัญหานี้มา เราถึงพยายามทำของเรา เราถึงฝึกฝนของเรา เราทำของเรา แล้วถ้ามันเป็นอย่างนั้น ธรรมดาอย่างที่โยมทำมา ที่เก็บๆ มันมาตั้ง มันก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง

แต่ความจริง ผู้ปฏิบัตินี้เขาต้องกำหนดเลยใจ เป็นดวงเลยใจ แล้วเพ่งกสิณ เพ่งให้จิตสงบ พอจิตสงบปั๊บแล้วขยายให้ดวงนี้ใหญ่ขึ้น เล็กลง ขยายส่วน กสิณลม กสิณไฟ กสิณเขียว กสิณแดง กสิณต่างๆ เห็นใหม่ ในตำราจะสอนอย่างนี้ แต่เวลาทำจริง ตำราเขียนไว้อย่างนั้น แล้วคนจริงล่ะ เขาบอกไอติมอร่อยไว้อย่างไร ไอติมอร่อย ภูเห็นแต่ไม้ไอติม ภูไม่เคยกินไอติมสักที มาที่ไรก็ได้แต่ไม้ ไอติมละลายไปแล้ว

กว่าจะจิตสงบเนาะ กว่าที่จะเป็น ภูก็ได้แต่ดวงๆ นั้นนะ มีแต่ไม้ไอติม โอ๊ย มาที่ไรเหลือแต่ไม้ ไม่เคยได้กินเลย เออถ้ามาทั้งไม้ทั้งไอติม โอ้โฮ ค่อยยังชั่วหน่อย เออรสชาติมันเป็นอย่างไร ความจริงมันเกิดขึ้น มันต้องเป็นอย่างนี้ โอ้โฮ เรานี้เป็นคนทำผิดมามาก โทษนะ ตอนปฏิบัติมันเป็นคนเฝ้าศึกษา อาจารย์องค์ไหนสอนอย่างไรทดสอบทดสอบ ต้องทำเลยเปรียบเทียบเลย ทดสอบๆ มันเลยจับได้หมด จับได้หมดเลย ไอ้เนี่ยมาได้อย่างไร ไอ้เนี่ยมาได้ไม่ได้ ไอ้เนี่ยผิดตรงไหน ทดสอบ ใดๆ

ไอ้เนี่ยแบบว่าถ้าเป็นกสิณมันต้องเป็นดวงอย่างนั้น แต่ถ้ามันเกิดอย่างนี้เราจะพูดเลย ถ้าเกิดเป็นอย่างนี้เนาะ พุทโธเรานี้ก็เกิดเป็นอย่างนั้น ถ้าคนมันจะเกิดนะ แต่ถ้าคนมันไม่เกิดนะ ทำจนตายก็ไม่เกิด แต่เราทำนี่เราไม่ทำให้มันเกิด เราทำให้จิตสงบต่างหาก อันนี้คนเป็นปั๊บ เขาจะวัดค่าที่ความสงบของจิต ไม่ได้วัดค่าที่ดวงที่เห็นนั้น แต่ถ้าคนเห็นดวงนั้นแล้ว ค่าของความรู้สึกเป็นอย่างไร แล้วถ้าค่าความรู้สึกนี้ไม่เข้มแข็ง ดิ่งเข้ามาไม่ได้ ไม่ได้ ถ้าค่าของมันเข้มแข็ง มันรำพึง

ความดิ่ง คือความคิดในใจ คือเขาเรียกรำพึง เข้ามา เข้ามา เข้ามา เข้ามา ถ้ากำลังไม่พอไม่เข้า ไม่เข้า ดิ่งเข้ามา ถ้าเข้ามาถึงอันใดอันเดียวกัน พับ พับ คุ่มหมดเลย อันนี้ไม่ใช่วิปัสสนา อันนี้เป็นกำลังของจิตเท่านั้น แต่มันเป็นวิธีการไง นี้อันนี้วิธีการที่ภาวนามันจะเป็นอย่างนั้น มันมีพวกที่ว่าได้สมาธิสมาบัติมา จิ๋มทั้งนั้น ไอ้ห่า ภูไม่เห็นมีศีลสักตัว ถ้า

มันจริงนะ มันเป็นของมัน มันคุมความสงบของมันบีบนะ มันไปได้เลยนะ มันรู้อะไรแปลกๆ ไปหมดเลย แล้วคุมได้หมด แต่ชั่วคราวนะชั่วคราวตอนจิตมันดี

พอจิตมันเสื่อมก็หมด แล้วเข้านี้เหนื่อยมาก ระหว่างรูปฌาน อรูปฌาน ต้องใช้กำลังมาก แต่ถ้าเข้าชำนาญแล้วจะเป็นประโยชน์ แล้วที่เขาบอก ฌาน ๒ ฌาน ๓ ฌานนี้ ต้องทิ้งเลย ต้องมาคูจิต คูจิต คูฟังแล้วนี้พูดไม่ได้ เพราะเขาไปลงเว็บไซค์บอกว่า แหม มันชอบบอก อยากจะอ้วก จะอ้วก ฟังแล้วมันจะอาเจียน เราฟังรู้ถึงความเข้าใจใจ เรารู้ถึงความเข้าใจว่า เขาพยายามจะพูดตรงนี้ขึ้นมา ว่ามันไม่มีค่า แล้วเขาจะพูดว่าเขามีค่ามากกว่า

โยม : ผมว่ามันเหมือนคนแบบว่าเคยแต่ถีบจักรยาน ไม่เคยนั่งรถเบนซ์

หลวงพ่ : ใช่ คำพูดมันฟังออกว่าเขาพูดเพื่ออะไรใจ เขาไม่ได้พูดขึ้นมาเพื่อจะสั่งสอนให้มันเป็นอะไรหรอก เขาพูดขึ้นมาเพื่อตีค่าให้มันต่ำใจ นี่ฌาน ๒ ฌาน ๒ ผิดนะมันต้องอย่างนี้ นี่ระดับฌาน ๒ "ไอ้คนที่ไม่เป็นอะไรเลยมันบอก เอ๊ย กูได้ฌาน ๒ โวย กูได้ฌาน ๒ แม่งดีใจกันใหญ่เลยนะ ว่ากูได้ฌาน ๒ นะ แล้วก็บอกให้เปลี่ยนจากฌาน ๒ เป็นสมาธิ เวรเอ๊ย มึงได้แต่ไม้ไอติม ไอ้บ้า ฟังมันรู้หรือรอก คนจะได้หรือไม่ได้ มันไม่พูดกันอย่างนั้น

เราฟังเรื่องนี้มันขัดมานาน แต่ก็ปล่อยมาเรื่อยๆ ปล่อยมาให้มันสุกงอม แล้วตอนนี้ก็มันสุกงอมแล้ว เราพูดแบบว่าเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด แล้วเราบอกว่าเราไม่ได้พูดว่าใครทั้งสิ้น เราหวังแต่พวกผู้ที่ประพฤติปฏิบัติใจ ชาวพุทธนะจุมกเขาไว้หายใจ จุมกเขาไม่ใช่ให้ไว้สนตะพาย แล้วไอ้พวกนั้นมันเสือกให้เราสนตะพายนะ เกี่ยวไปหมดเลย เราก็ต้องตั้งขึ้นมาแล้วเพื่อประโยชน์กับเรา แต่ถ้ามันไม่มีปัญหาที่จบเนาะ ไม่มีอะไรเนาะ เอวัง เหนื่อยแล้ว